Դ· ՏԱՐԻ 3619 (Ն· Տ·) 19 ՄԱՐՏ 1896 7 ՄԱՐՏ 1896 4 ՇԷՎՎԱԼ 1313 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.
ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ· Պոլիս
درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه
Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Գրական

20 ՓԱՐԱ.
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ		150
» » Վեցամսեայ » »		75
» » Եռամսեայ » »		40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանք		56
» » Վեցամսեայ »		28
Ընթիր քաղաքի մէջ մասնաւոր ստացք· Տարեկան Օսմ· Ոսկի		2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր·

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հետեւեալ տան տպագրական մելաններով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ԶԱՏԿԻ ԱՌԹԻՒ

Աւագ շաբաթը մօտեցաւ, որ կը բերէ՝ գարնան կենսատու արեւին ու նորընծիւղ զալարներուն հետ՝ հոգեպարար զգացում մը, տաճարին մէջ, ընտանեկան յարկերու տակ, քաղքենիին ու պանդուխտին համար, տարեցներուն ու մանուկներուն, ունեւորին ու աղքատին։ Աղքատին տօնը չէ, իրաւ, Զատիկը, իրական կեանքի մէջ ուր պէտք է զուարթ ըլլալ այդ օրը, սեղան բազմիլ, հիւր ընդունիլ, ու յարգել աւանդական սովորութիւնները կարմիր հաւկիթին ու նոր հագուստին. ինք ո՞ւր ունի անոնցմէ. բայց եկեղեցին ունի ուր կ'երթայ երջանիկներուն պէս, նոյն աղօթքներուն ու նոյն քարոզին ունկնդրել, նոյն կազդուրումը զգալ, և աւելի ջերմեռանդութեամբ. խորանին առջեւ, կեցած է հարուստին մօտ որ դուրսը այնքան հեռու է իրմէ. հոն անխտիր չկայ դասակարգերու միջեւ, ու սեւ շալին տակ ծածկուած բարեպաշտ խաթունը կամ մաշած շրջազգեստով պզտիկ աղջիկը, ազատոր մայր կամ աղքատի զաւակ, կը խառնուին շնորհազեղ տիկիններու, հագուած, սքուած օրիորդներու խումբին, չքաւորութիւնը ու պերճանքը քով քովի. Եւ այս վաղանցիկ գրացնութիւնը, առանց հպարտութեան պատճառելու մէկուն՝ իր աղօթքին ու խունկերուն մէջ թմրած, բարեպաշտութեան ներշնչում մը կուտայ միւսին, որ գիտէ թէ ժամերգութենէն ետք, երբ ամենքն իրենց տեղը դառնան՝ ինչե՛ր պիտի պակսին անոր։ Ասոր համար է որ տօնական օրերու մէջ կը բազմանան հրաւէրները նպաստի և օգնութեան, ու սիրտերն աւելի կը մօտիկնան քակերուն. երբ դպրոցականներ հագուստ կ'ուզեն, անտէրունչ ընտանիքներ՝ քիչ մը նպարեղէն, ու ամեն կարգի կարօտներ գոհացում մը իրենց պէտքին, գոնէ առժամապէս. Զատիկ է, և իրենք ալ պիտի տօնեն ուրիշներուն պէս, իրենց տղաքներն ալ պիտի խաղան խնդան. ինչ չափով ալ տրուի իրենց այդ հրճուանքը, կը համակերպին, բաւական է որ խղճուկ գիշերուան սեղանը տարբեր ըլլայ սովորական ընթրիքէն ու Զատկի առտուն ուրիշ օրերէ նուազ մտահոգ զգան ինքզինքնին՝ կեանքի պէտքերու առջեւ։

* * *

Պոլսոյ մէջ, մեր մարդասիրական առաջին հաստատութիւնը որուն վրայ ուշադրութիւն կը դառնայ Զատկի առթիւ,—ինչպէս նաեւ Ծնունդին,—Ազգ· Հիւանդանոցն է. աւանդական այցելութիւններէն ազատ մնալ ուզողները՝ դրամական համեստ նուէրով մը, որ կը հրատարակուի լրագիրներուն մէջ, կարգադրեն ինքզինքնին ազգականներու և բարեկամներու աչքին. այս սովորութիւն, դժբաղդաբար, փափագելի եղած ընդհանրացումը չէ գտած, այնպէս որ ամեն տարի գրեթէ նոյն գումարն է որ կը գոյանայ, հազիւ մէկ երկու հազար ղրուշ. Կ'արժէր սակայն որ Հիւանդանոցին ինքնաբերաբար օգնելու այս անզգալի ձեւը աւելի լայն սահմանի մը մէջ գործադրուէր. օտար գաղթականութիւններն ալ ունին այս սովորութիւնը, զանազան մարդասիրական նպատակներով, և կարեւոր գումարներ կը գոյանան. Օրինակ. Սեւ ծովի ազատարարներու կայանին ի նպաստ Ամանորի առթիւ բացուող հանգանակութիւնը, որ թէեւ միջազգային հանգամանք ունի, բայց մեծ մասով անգլիացիներ կը մասնակցին անոր։

Հիւանդանոցին հասոյթները նուազած ըլլալով, զատկական տօնը գրգիռ մը ըլլայ սովորականէն աւելի թուով մասնակցելու՝ այցելութեան փոխարէն տրուելիք նուէրներուն որոնք տօնական սեղան մը տաքել պիտի տան հարիւրաւոր պատսպարեալներուն. անցողակի վայելք մը թէեւ, որ սակայն անհունապէս սփոփիչ է այդ տարաբաղդներուն համար։

Ու չի մոռնանք այն տարաբաղդները ալ, որոնք Հիւանդանոցէն դուրս, հոս՝ հոն, ամեն Թաղերու մէջ ցիրուցան, աչքերնին յառած Աղքատախնամներուն կամ Թաղական Խորհուրդներուն՝ օգնութեան կը սպասեն. Գումգաբու, Իւսկիւտար, Բերա, Պալաթ, ունին իրենց Աղքատախնամ ընկերութիւնները որոնք 95-96ի խստաշունչ ձմռան՝ հաց ու ածուխ բաշխեցին, բժիշկ ու դեղ հասուցին. և հիմակ գրեթէ սպառած են իրենց դրամական միջոցները, օրուան պէտքերուն առջեւ. Զատկէն կրնա՞ն անտարբեր մնալ. Նոյն զուրկ ծերունիներն են, նոյն զակոսհար աղջիկները, նոյն փոքր տղաքները որոնք ափ կ'առնեն անոնց դուռը. «Զատկին մի՛ մոռնաք մեզի». այս է ամենուն ալ աղաղակը, որ այն թաղերուն մէջ ուր Աղքատախնամ չկայ՝ Թաղականին կ'ուղղուի։ Եւ անոնք, շփոթած, առանց համարձակելու նոր դիմումներ ընել հանրութեան, կը մտածեն թէ ինչպէ՞ս դարման տանին այդ բոլոր ցաւերուն։

* * *

Բայց, վստահ ենք, նոր դիմումներու և հրաւէրի պէտք չկայ. ժողովուրդը գիտէ հոգալ իր կարօտ եղբայրներն ու քոյրերը, ուր որ կազմակերպուած մարմիններ կան՝ անոնց միջոցաւ հասցունելով իր ինքնաբուխ նուէրները, և ուր որ չկան՝ անհատական և ուղղակի բարերարութիւններով։

Զատկի առթիւ պէտք կա՛յ նաեւ յիշեցունելու հեռաւոր ազգայինները, որոնց պէտքերն ալ ոչ նուազ սոսկալի՝ կարեկցութեան ու գթութեան ընդհանուր զգացումներ կը շարժեն։ Չի մոռնանք զանոնք ալ։

Տ.

ԳՈՐԾԱՒՈՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Այս վերնագրին տակ ինծ փափաքելի եղաւ ամփոփել հոս մի քանի համառօտ խորհրդածութիւններ ի մասին այն յարաբերութեան զոր մեր գործարանատէրները և գործաւորները ունենալու են փոխադարձաբար։ Շատ անգամներ խորհած եմ թէ մեր օրական թերթերուն մէջ առ այժմ աւելի պէտք մը կայ այսպիսի նիւթերու քան արհեստական ինճատ և գիտական տեսութիւններու, զոր քիչեր պիտի ախորժին կարդալ։ Ինչպէս որ բարոյական և իմացական ճշմարտութեանց վերահասու լինելու համար՝ ուղղութիւն մը կամ մեթոտ մը պէտք է, նոյնպէս գործնական կեանքի պայքարին մէջ, զոր այնքան կանուխ կը սկսին վարել մեր պատանիները, ուղղութիւն մը պէտք է։ Սակաւաթիւ են հայ արուեստագէտներն ու գործարանատէրները որոնք երկար ժամանակի մէջ փորձառութիւն ստացած են, պարագաներու ամեն ձախողութեանց յաղթելով կամ անոնցմէ օգտուելով բաղդելով։ Նախ մէկ քանի տողով բացատրեմ ենթադրուած տարբերութիւնը, որ կայ արհեստի մը գիտութեան և գործաւորութեան միջեւ։ Մեր մէջ գործաւորներ շատ կան, սակայն արհեստաւորներ քիչ են։ Երկաթագործ մը կամ ատաղձագործ մը գործաւորներ են, երբ քանի մը գործնական միջոցներ սորված լինելով կը գործեն՝ ինչպէս որ տեսեր են իրենց նախնիքներէն։ Երբ գործաւոր մը իր ճիւղին մէջ փորձառապէս և գործնականապէս գնահատելի և որոշիչ յատկութիւններ ունի, արհեստաւոր մ'է։ Նա միայն արհեստագէտ կրնայ անուանուիլ որ արհեստի մը գործնականէն զատ գիտականին ալ հաւասարապէս վերահասու է։ Երկաթագործ մը արհեստագէտ մ'է, երբ ոչ միայն կոշտ երկաթը գեղեցկապէս օգտակար առարկայ մը կը դարձունէ, այլ գիտնալով նաեւ այն ընդդիմութիւնները, որոնց ենթակայ պիտի ըլլայ առարկան, անոր համեմատ մուրճովը կուտայ սալին վրայ իր զօրաւոր մագալան հարուածները, զոր պարզ մարդիկ թերեւս նկատողութեան չեն առներ։ Ամեն արհեստաւոր արհեստագէտ մը կրնայ ըլլալ, երբ իր ճիւղին ճշմարիտ իմաստասէրն է։

Գաւառներուն մէջ մեր պատանիները արհեստներու մի քանի գործնական միջոցները և կամ գործելու նախնական կերպը կրնան սորվիլ. Կ· Պոլսոյ մէջ գիտեմ թէ աւելին ձեռք ձգելու համար շատ գործարաններ և հաստատութիւններ չկան։ Պատանիներ գաւառներէն կուգան Պոլիս արհեստ մը ձեռք ձգելու, մանաւանդ ազգակցի մը գործարանին մէջ, յորում կ'ակնկալեն թէ գործարանատէրը կամ գործավարները իրենց վիճակը ճանչնալով՝ բոլոր այնմ յառաջանալու միջոցներ պիտի ընծայեն։ Քիչ են այն պատանիներու թիւը, որոնք մատաղ տարիքի մէջ իրենց պանդխտութեան օրերը օգտակարապէս անցուցած են այդ կարգի հաստատութիւններու մէջ և իրենք աճած չափահաս եղած են միշտ գործաւոր, հազիւ արհեստաւոր և ոչ երբեք արհեստագէտ։

Ինծ բնականաբար կրնայ հարցուիլ թէ արդեօք իրենց ընտրած ճիւղին յարմարութի՞ւն չունէին, — կը պատասխանեմ ոչ։ Այլ թէ մեթոտի դիւրութիւն կար, ուղղութիւնը կը պակսէր։ Երբ արուեստասէր պատանիներու կացութիւնը կը նկատեմ, կը տեսնեմ թէ որովհետեւ իրենց նիւթական պայմանները կը պակսին, գործարանատէրը ի հարկէ ստիպուած է չընդունիլ աշակերտները, կամ եթէ ընդունի, գոնէ ապրելու միջոց մ'ընծայել։ Աշակերտներն ի սկզբան բեռ մ'են ուրեմն գործարանատէրին վրայ և աշակերտները բարոյական պարտականութիւն մ'ունին այն գործարանին, յորում աշակերտած են և ձեռք բերած ապրուստի միջոցը։ Աշակերտող պատանիները իրենց նիւթական պայմաններուն անձկութեան պատճառաւ արգահատելի են. գործարանատէրը ալ աւելի առանձնաշնորհութիւններ կրնայ ընծայել, եթէ աշակերտող պատանիները, նման Անգլիոյ մէջ գործարան մտնող աշակերտներուն, դրամ վճարէին կանխաւ։ Չեմ կարծեր թէ գտնուի մէկը որ խորհի թէ աղքատութիւնը և չքաւորութիւնը յանցանք են, քանզի այս խնդիրն է որ քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ վէճերու պատճառ տուած է, և գոհացուցիչ որոշում մը տրուած չէ դեռ։

Մեր սակաւաթիւ գործարաններուն մէջ աշակերտող պատանիները չորաչոր կը շահագործուին, ներեցէք ինծ եթէ խիստ են բառերս, սակայն վստահեցէք զգացումներուս ճշմարտութեան։ Աշակերտները ամենէն աւելի կ'աշխատին յօգուտ գործարանին և իմացական ու արհեստական զարգացման միջոցները կը պակսին. գործնական մ'է լոկ, որուն համար պատանին միօրինակ տարիներ կուտայ, տարիները կ'անցնին և այն որ թերեւս օգտակար հնարագէտ մը կրնար լինիլ կամ անակնկալ տաղանդ մը, իր ապրուստը հոգալու համար դարբնոցին մէջ պարզ երկաթագործ մը կը մնայ կամ մեքենավար մը, որ չգիտեր իր գործածած մեքենային գաղտնիքը՝ լայն ճակատով, կայտառ և աշխոյժ պատանին յոյսերով լի կուգայ գործարան և սմքած ու կորաքամակ դուրս կ'ելնէ անկէ, կը ճանչնամ այսպիսիներ։

Մեր գործարանները փոքր զոհողութիւններով կրնան թէ՛ իրենց և թէ աշակերտներուն աւելի օգտակար դառնալ, եթէ ձգելով միջնադարեան ուղղութիւնը՝ հետեւին Եւրոպիոյ և Ամերիկայի գործարաններու ներկայ ուղղութեան։ Գործարանները վարժարաններ են, յորում աշակերտ մը որչափ լաւ յառաջանայ, այնչափ աւելի օգտակար կրնայ լինիլ գործարանատէրին և գիտեմ ստուգապէս թէ մեր գործարաններուն մէջ ի Կ· Պոլիս մեծ կորուստներ և արհեստական թերութիւններ եղած են, որովհետեւ աշակերտները գործաւորութենէ ճշմարիտ արհեստաւոր մը դառնալու միջոցները պակսեցան. գործարանները չեն ծառայեր իբրեւ արհեստներու ուսումնարան, զոր կրնան յօրինել գործարանատէրին և գործավարին կամքը և արհեստական պայմանները, եթէ ունին։

Մեթոտի ուղղութիւնը կամ դիւրութիւնը ասոր մէջ կը կայանան, և երբ զգանք մեթոտի ուղղութեան այն պէտքը և իրաց պատշաճ հանգամանք մը տանք, օգնենք գործարանատէրին և քաջալերենք զայն, անտարակոյս եմ թէ շատ լաւ արդիւնքներ պիտի կրնան ստացուիլ և ունենալ գործօն և արհեստաւոր կամ թէ արհեստագէտ սերունդ մը, որ պիտի գայ գրաւել հիներուն տեղը։

Գրոյտըն, Անգլիա Խ· Ս· Գ·

ԱՆՑԵԱԼ ՇԱԲԹՈՒ ՏՕՆԵԼԻՆԵՐԸ

Բ·

ՅՈՎՀԱՆ ՈՐՈՏՆԵՑԻ ԵՒ ԳՐԻԳՈՐ ՏԱԹԵՒԱՑԻ

Որոտնեցին ԺԴրդ դարու ամենէն ծաղկեալ շրջանին կը պատկանի, Նշանաւոր Նչեցի Եսայի վարդապետին՝ Առաջնորդ Գլաձոր վանքին՝ 363 աշակերտներուն յառաջադէմներէն։ Ազնուական զարմէ սերած, ընդգրկեց եկեղեցական ասպարէզը։ Պատմութեան մէջ ծանօթ է Կոխէկ մականունով. հմուտ արտաքին և սրբազան գիտութեանց, շատ յառաջացաւ, և եղաւ Առաջնորդ Տաթեւու վանքին։ Տաթեւու դպրոցը Նչեցիով Գլաձոր դպրոց հռչակուած էր, Որոտնեցին նոր թուական մը բացաւ Տաթեւու համար. իր վարդապետին չափ յարգ ու պատիւ ստացաւ։ Իր գիրքը և մտաւոր արժանիքը շատ յաջողութիւններ տուին իրեն։ Ունիթոռներու ամենէն տենդոտ ժամանակին մէջ գործի սկսած էր Որոտնեցին. Հայոց շփումը Լատիններու հետ բաւական տաք եղաւ եկեղեցական տեսակէտով. վտանգն անխուսափելի էր եթէ Որոտնեցի մը, Տաթեւացի մը չգործէին։ Մաղաքիա Ղրիմեցի, շատ հարուստ վարդապետ մը, բուն հակառակորդ Ունիթոռներուն, միացաւ Կոխէկին՝ Ապրակունեաց վանքը կեդրոն ընելով իրենց գործունէութեան։ Ունիթոռներ գրեթէ տկարացան. բայց դեռ Տաթեւացի մը պէտք էր։ Որոտնեցին կնքեց իր կեանքը (1388), ապրելու թէ՛ իմաստասիրական գրուածներով, թէ՛ գործով և թէ՛ իր հասուցած աշակերտներով։

Գրիգոր Տաթեւացին անմիջական յաջորդն է իր վարդապետին։ Տաթեւացին կեդրոն ըրաւ Տաթեւ վանքն, որու անունով հռչակուեցաւ ինքն ալ։ Տաթեւացին անունը սոսկում կազդէ և իրաւամբ անոնց, որք Ունիթոռներու գործին սիրահարած են։ Ունիթոռական ոյժին ջլատումը մեր եկեղեցւոյն համար պատմական նշանաւոր դէպք մ'է, Տաթեւացին է այդ գործին դիւցազնը։

Տարօրինակ միտք մը, հզօր եւ արտադրող։ Իր գրուածները, իրաւ, արդի գրական զարգացման հանդէպ, որչափ ալ նուազ յարգ վայելեն, բայց գործնական է այդ շատ առատ արտադրութիւնը, ժամանակին ըմբռնումներուն եւ խորհելու եղանակին հարազատ մարմնացումն։ Տաթեւացին նոյնչափ առատ եւ շատ քաջ խօսող մ'է եղած. չէկ բան մը կայ իր տողերուն մէջ. իր պատճառաբանութեան բազմակողմանի եղանակը խնդիրները զանազաներու անճիգ շղթայում մ'է։ Այս ամենը այժմ ձանձրալի կը թուին մեզ. անոնք, սակայն, հաւասար զէնքերն էին իր հակառակորդներուն դէմ եւ ասոնց արդիւնքը բարձրացուց Տաթեւացին։ Ոսկի ծերութիւն մը վայելեց նա. մինչեւ իր վերջին շունչը եռանդով քարոզեց մեր եկեղեցին թէ վանքին մէջ եւ թէ ժողովրդեան մէջ իբր շրջուն քարոզիչ։ Եօթանասնամեայ էր երբ գրիչն ու լեզուն դադրեցան գրելու համար շիրիմը (1411)։

Տաթեւու դպրոցին այս երկու դէմքերը, Որոտնեցի եւ Տաթեւացի, պատուարներն եղան ունիթոռական ապառնալից հոսանքին դէմ. ասի շարժառիթ մ'եղաւ գրական արտադրութեան մը, որ եզական է իր տեսակին մէջ, իր ամեն թերութիւններով։ Բեմական մշակութիւնը նոյնչափ բարացուցական բարձրացումի մէջ է Տաթեւացիին ժամանակ եւ մեր բեմի պատմութեան մէջ լայն տեղ մը կը գրաւէ։

ԲԱԿ

ՀԱՄԱԿՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՔՆՆԱԴԱՏՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Դ·

Սակայն, եթէ գթութիւնը պարտականութիւն մ'է մարդուն նկատմամբ, ինչո՞ւ համար պարտականութիւն մը չը պիտի ըլլար իր գործերուն նկատմամբ, ուր գրուած է ինչ որ կարծած է զգալ լաւագոյն իր մէջ։ Գրուած գիրքը, որքան անկատար ալ ըլլայ, «յաւիտեան ապրիլ ուզելու» ամենէն բարձր արտայայտութիւններէն մէկն է, և այս պատճառով միշտ յարգելի։ Ժամանակի մը համար կը պահէ այն անորակելի բանը, այնքան դիւրաբեկ և այնքան խորունկ, անձին «եսը» զոր սիրել գիտցող մը աւելի լաւ կը հասկնայ։ Անտարբեր անցորդի մը աչքերուն նայեցէք. այդ աչքերը յստակ ու թափանցիկ թէեւ, ձեզի անտարակոյս շատ քիչ բան, թերեւս ոչինչ պիտի ըսեն։ Ընդհակառակը, սիրուած անձի մը պարզ նայուածքին մէջ պիտի տեսնէք մինչեւ իր սիրտը, հոն թրթռացող զգացումներու անհուն զանազանութեամբը։ Այսպէս է նաեւ քննադատութեան համար։ Ան որ գրքի մը հետ կը վարուի, ինչպէս անցորդի մը հետ, առաջին նայուածքի չարակամ ու մտացիր անտարբերութեամբը, ճշմարտապէս չպիտի հասկնայ զայն երբեք. որովհետեւ մարդկային մտածումը, ինչպէս էակի մը անհատականութիւնը, հասկցուելու համար պէտք ունի սիրուելու։ Բայց եթէ ընդհակառակը, բարեկամ գիրքը, որուն հետ սովորութիւն ունինք խօսակցելու, ինչպէս անձի մը հետ, անոր մէջ պիտի գտնէք ամեն մտածումներու միջեւ նրբագոյնակ յարաբերութիւններ, որ զիրար պիտի ամբողջացնեն։ Ամեն տողի իմաստը պիտի լայննայ ձեզի համար։ Անոր համար որ սէրը կը լուսաւորէ. բարեկամ գիրքը, բաց աչքի մը պէս է, զոր մահն իսկ չփակեր և ուր կը տեսնուի լոյսի ճաճանչի մը մէջ, մարդկային էակի մը ամենէն խորունկ մտածումը։

Ահա ինչու համար պէտք չէ չափազանց արհամարհել «մարդը մէկ գիրքի համար»։ Իր հեղինակը կը սիրէ և որովհետեւ զանի կը սիրէ, շատ հաւանականութիւն կայ որ հասկնայ, իմացնէ ինչ որ կայ լաւագոյն անոր մէջ։ Քննադատին թերութիւնը, յաճախ ըլլալն է «ամեն գրքերու մարդը»։ Որչափ համակրութեան գանձ հաւաքած պէտք էր ըլլալ անկեղծօրէն թրթռալու համար շփումի մէջ գտնուած ամեն մտածումներէն։ Այս համակրութիւնը շատ «ընդհանուր» ըլլալ և ամենուն տարածուիլ ուզելով ոչ ոքի կիրարկուելու վտանգին կ'ենթարկուի։ Ասկէ է որ քննադատը այնքան յաճախ գէշ դատող մ'է։ Անիկա շատ պարագաներու մէջ այն «մարդասէրներէն» է որ բարեկամ չունին։

Ժամանակակից հեղինակի մը, Պ· Ֆակէի կարծիքով, հանճարին քնած վայրկեաններուն մէջ է որ արուեստագէտը իր անգիտակցութենէն կը կորսնցնէ և առով իսկ թոյլ կուտայ քննադատին նշմարելու իր յօրինուածին և շարադրութեան եղանակները։ Այս վայրկեաններուն մէջ վարպետը կերպով մը իր աշկերտը կը դառնայ։

Ըսած են նաեւ (*) թէ «գեղեցկութեանց քննադատութիւնը ամուլ է» թերութիւններունն է միայն օգտակար և «մեզի կը ծանօթացնէ հանճարին ճշմարիտ բնութիւնը»։ Մեր կարծիքով, հակառակ դատողութիւնն է որ ճիշդ պիտի ըլլար, բայց լաւ հասկնանք. Պ· Ֆակէ և Պ· Պռիւնթիէռ սկզբունքի մը պէս մէջտեղ դնել կը թուին թէ, գրողին գեղեցկութիւնները ամենուն համար տեսանելի են և միայն թերութիւնները պահուած. և որովհետեւ լաւ քննադատի մը պարտականութիւնն է բան մը սորվեցնել իր ընթերցողներուն, ապահովաբար ոչինչ ցուցնելէն շատ աւելի լաւ է, անոնց թերութիւններ ցոյց տալ։

Թարգմ· ՕՐԱԿ

(*) Պ· Պռիւնթիէռ։

=)(17)(=

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՖՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՃԷՔ

Դ·

ԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ ՄԸ ՄՈՐՈՆՎԱԼ ԹԻՄՆԱԶԻՈՆԻՆ ՄԷՋ

Տղաքները մարդոց պէս են. ուրիշին փորձառութիւնը օգուտ չըներ իրենց։

Ճէք անհարկած էր Մատու-Կէզօի պատմութենէն, բայց անիկա իր յիշողութեան մէջ մնաց պզտիկցած, անգոյն ինչպէս ահաւոր փոթորիկ մը, արիւնալից ճակատամարտ մը՝ տեսարանացոյցի մը մէջէ նայուելով։

Թիմնազիոնին մէջ իր բնակութեան առաջին ամիսները այնքան երջանիկ եղան, ամեն մարդ այնքան փութկոտ, այնքան սիրալիր երեւցաւ իր շուրջը որ մոռցաւ թէ Մատուի դժբախտութիւնները այդ փայլուն սկզբնաւորութիւնն ունեցած էին։

Ճաշերուն, առաջին տեղը կը բռնէր Մորոնվալի քով, գինի կը խմէր, կը մասնակցէր ազնուագիրին, մինչ միւս տղաքները, պտուղներն ու կարկանդակները երեւնալուն պէս, մէկէնմէկ կ'ըլլային սեղանէն կարծես գոյրգած, և պարտաւոր էին շատանալ տեսակ մը անհեթեթ, դեղնորակ ըմպելիով զոր տօքթօր Հիրշ յատկապէս անոնց համար կը պատրաստէր և զոր «մասուր» կ'անուանէր։

Այս մեծանուն գիտնականը, որուն դրամականը, դատելով իր երեւոյթէն, յոյժ ողորմելի վիճակի մէջ գտնուելու էր, սովորական սեղանակիցն էր Մորոնվալ թիմնազիոնին։ Ճաշերը կը զուարթացնէր ամեն տեսակ գիտական որարանութիւններով, վիրաբուժական գործողութեանց պատմութիւններով, արտասովոր կերպով նեխած հիւանդութեանց նկարագրութիւններով, որոնց հանդիպած էր իր բազմաթիւ ընթերցումներուն մէջ և զորս դիւային ոգեւորութեամբ մը կը պատմէր։

Ասկից զատ կոչնականները վերահասու կ'ըլլէր հանրային մահացութեան, տիրող հիւանդութեան. և եթէ տեղ մը, երկրագունտի մէկ հեռաւոր կէտին վրայ, հանդիպէր սեւ ժանտախտի, բորոտութեան դէպքի մը, ամեն լրագիրներէն առաջ ինք գիտէր, կը հաստատէր սպառնացին զոհունակութեամբ մը և գլխի օրօրումներով որք կը նշանակէին. «Զգուշացէ՛ք, չըլլայ մինչեւ մեզի գայ»։

Մնաց որ յոյժ սիրալիր էր. և իբրեւ սեղանակից, երկու անպատեհութիւն միայն ունէր. նախ իր կարճատեսի անճարակութիւնը, յետոյ ամեն առթիւ ձեր պնակին կամ ձեր գաւաթին մէջ լեցնելու մոլութիւնը կամ կաթիլ մը, կամ պտղունց մը այն փոշիէն կամ հեղուկէն որ կը գտնուէր մանրադիտական տուփի մը կամ փոքր կապոյտ յոյժ կասկածելի սրուակի մը մէջ։ Այս պարունակութիւն կը փոխուէր շատ անգամ, որովհետեւ շաբաթ չէր անցնիր որ տօքթօրը գիտական գիւտ մը չըներ. բայց առհասարակ պերուացինադը, ալքալին, մկնդեղը (բարեբախտաբար անհունապէս փոքր չափերով) հիմը կը կազմէին այդ դեղին։

Ճէք կ'ենթարկուէր այդ հոգածու խնամքներուն, և չէր համարձակեր ըսել թէ ալքալին մէջէն շատ գէշ համ մը կ'առնէր։ Առեն առեն, միւս պրոֆէսորներն ալ կը հրաւիրուէին։ Բոլորն ալ կը խմէին Պարանսի փոքրիկին առողջութիւնը, և տեսնելու բան էր խանդավառութիւնը զոր կ'արծարծէին իր շնորհն ու սիրունութիւնը. տեսնելու բան էր Լապասինոր երգիչը որ նորեկին ամենաչնչին սրախօսութենէն՝ կը շրջէր աթոռին վրայ՝ խոշոր ծիծաղէ մը ցնցուելով, անձեռոցին մէկ ծայրովը աչքերը կը սրբէր, և սաստիկ հարուածներ կուտար սեղանին վրայ։

Տ'Արժանթոն, գեղեցիկ տ'Արժանթոնն ալ կը զուարթանար։ Տժգոյն ժպիտ մը տեղէն կը հանէր իր խոշոր պեխը, կապոյտ, ցուրտ և ստանափոգոյն աչքը որ ... ղուն կը դառնար խոլոտ հաւանութեամբ մը։

Ճէք յափշտակուած էր։

Չէր հասկնար, չէր ուզեր հասկնալ ուսի թոթվումները, աչքի քթթումները զորս իրեն կ'ուղղէր Մատու, երբ կոչնականներուն ետին կը պտտէր իր սպասին պաշտօնին հպատակութեանը մէջ, անձեռոց մը բազկին վրայ և ձեռքը միշտ պնակ մը զոր կը փայլեցնէր։

Որովհետեւ Մատու գիտէր այդ չափազանց գովեստներուն արժէքը և ունայնութիւնը մարդկային մեծութեանց։

Ինքն ալ նստած էր պատւոյ տեղը, ճաշակած էր վարժապետին գինիէն, որ կը համեմատէր տօքթօրին փոքր սրուակովը։ Եւ արծաթակերտ այդ պատմուճանը որով Ճէք այնքան հպարտ կ'երեւնար, վրայէն շատ մեծ չէր՝ անոր համար որ Մատուին համար կորուած էր։

Այդ նշանաւոր անկման օրինակը պէտք էր զգուշացնել Պարանսին փոքրիկը ընդդէմ հպարտութեան, վասնզի իր սկզբնաւորութիւնն ալ ճիշդ փոքր արքային սկզբնաւորութեան համանման եղաւ։

Տեւական դրօսանքներ որոնց ամբողջ Թիմնազիոնը կը մասնակցէր ուզածին պէս, անխորհուրդ փաղաքշանքներ, և միայն, առեն առեն, տիկին Մորոնվալի կողմէ քանի մը դասեր իր հռչակաւոր մեթոտին գործադրութեանը համար։ Այս դասերն ալ բնաւ դժուարին բան մը չունէին. փոքր Թզուկը պատուական կին մ'էր, որուն միակ պակասութիւնն էր անխախտ չափազանցութիւն մը ամենէն պարզ բառերը արտասանելու ձեւին մէջ։

Իսկ Մորոնվալ կը խոստովանէր թէ մեծ տկարութիւն մը ունէր իր նոր աշկերտին համար։ Անպիտանը ամեն տեղեկութիւն առած էր։ Գիտէր Հօսման պուլվառին ապարանքը և բոլոր այն աղբիւրները զորս կրնար քաղել «Պարանսի բարեկամէն»։

Ուստի, երբ տիկին տը Պարանսի Ճէքը տեսնելու գար, ինչ որ յաճախ կը պատահէր, փութկոտ ընդունելութիւն մը կը գտնէր, ուշադիր ունկնդիրներ բոլոր այն խենդութեանց ու անմէջ պատմութիւններուն զորս հաճոյք կը զգար պատմելով։ Ի սկզբան, տիկին Մորոնվալ՝ ծնեալ Տերոսթէր, ուզած էր արժանավայել ընթացք մը բռնել հանդէպ այդքան թեթեւ կնոջ մը. բայց խառնածինը կարգ կանոն դրած էր, և տիկինը խել մը երանգներով կը հաշտեցունէր իր պարկեշտ կնոջ և շահասէր վաճառականի խղճահարութիւնները՝ առանց բարձրաձայն յայտնելու զանոնք։

«Ճէ՛ք... Ճէ՛ք.. մայրդ եկաւ» կը պոռային անմիջապէս որ՝ դուռը բացուելով՝ Իտա հագուած սքուած կը յառաջանար դէպ ի խօսարան, ձեռնամուշտակին մէջ կարկանդակներու և շաքարներու ծրարիկներով։ Խրախճանք ամենուն համար։ Ընկերովի կը ճաշակէին. Ճէք «փոքր տաք երկիրներուն» կը բաշխէր հաւասարապէս, և տիկին տը Պարանսի, ինքն ալ, կը հանէր ձեռնոցն այն ձեռքին որ ամենէն շատ մատնի կը կրէր, շաքարեղէններէն իր բաժինն առնելու համար։

Հեք արարածը այնքան առատաձեռն էր, ստակը մատներուն մէջէն այնպէս կը սահէր կանցնէր որ ամեն անգամ իր կարկանդակներուն հետ ամեն տեսակ ընծաներ, ֆանթեզի նիւթեր, խաղալիկներ կը բերէր զորս քմահաճօրէն կը բաշխէր իր շուրջը գտնուողներուն։ Երեւակայեցէք ի՜նչ տափակ գովասանքներով, ցինական ի՜նչ բացագանչութիւններով կ'ընդունուէին այդ անխորհուրդ առատաձեռնութիւնները։ Միայն, Մորոնվալ կարեկցական ժպիտ մը և ըղձոտ անձկութիւն մը կ'ունենար տեսնելով հարստութեան այդպէս քիչ քիչ ցնդիլը փուճ մանր բաներով, մինչ կրնար սատար հանդիսանալ բարձր, վեհ, գրական միտքի մը, ինչպէս իրեն, օրինակի համար։

Իր սեւեռեալ գաղափարն էր այս, և սքանչանալով հանդերձ Իտայի վրայ, մտիկ ընելով հանդերձ անոր պատմութիւնները, մոլորուն երեւոյթ ունէր, եղունգներու այն մոլեկան կրծումները, յուզումնալից տենդը այն փոխառուին որ շուրթերուն վրայ կը կրէ իր խնդիրքը և գրեթէ կը սրտամտի ձեզ դէմ՝ զայն չգուշակելնուդ։

Երկար ատենէ ի վեր Մորոնվալի երազն էր հիմնել հանդէս մը գաղթային շահերու յատկացուած, գոհացնել իր քաղաքական փառասիրութիւնը՝ ինքզինքը կանոնաւորապէս յիշեցնելով իր հայրենակիցներուն, և ո՞վ գիտէ, թերեւս երեսփոխանութեան հասնիլ։

Շատ անգամ այս մասին կը խօսէր Մգնտածներուն, որոնք ամենքն ալ ուժ կուտային իր ծրագրին։ Ա՜հ, եթէ կարենային ունենալ իրենց օրկանը... Այնքան անտիպ ձեռագիրներ կը սպասէին այդ ուղեղներուն մէջ, ո՜րքան չարտայայտուած՝ մանաւանդ չարտայայտելի գաղափարներ, զորս կ'երեւակայէին աւելի յստակ ընծայել տպագրական տառերու մաքրութեան շնորհիւ։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐՏ 7/19 1896

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ

Աւետաբեր Մամլոյ մարտ 1ի թիւոյն մէջ հետեւեալ յանձնական տեղեկութիւնը կը կարդանք.

«Գրելիս արդէն այլ իմն առթիւ թէ քաղաքիս մէջ քանի մը տարիէ ի վեր հաստատեալ «Մեսրոպեան Գրասիրաց Ընկերութեան» անդամք կիրակէ օրերն անձնուիրութեամբ Ս. Մեսրոպեան վարժարանին մէջ ձրի դասախօսութիւն կ'ընեն չուկան աշխատող զբաղող անուս պատանիներու, անոնց գիրք, թուղթ, գրիչ ձրի մատակարարելով.

Սոյն Ընկերութեան Գործադիր Ժողովն հետեւեալ անդամներէ կազմուած է.

Պարոնայք
Պօղոս Զմիւռնակեան Ատենապետ
Վարդան Փափազեան Ատենադպիր
Սարգիս Ց. Քույումճեան Գանձապետ
Հայկ Շահինեան
Յարութիւն Ահարոնեան

Այժմ ուրախութեամբ կը յիշատակեմք թէ այս Ընկերութեան անդամք իրենց կիրակնօրեայ աշխատութեան թափանձանօք' քանի մը շաբաթէ ի վեր ձեռնարկած են կիրակէ օրերէ դատ շաբթուան մէջ եւս երկու օր երեկոյները ձրի դասախօսել քաղքիս «Հայ Մանկապարտէզին» մէջ, որոյ Վարչութեան Ազնուական անդամք բարեսիրաբար իրենց սրահներն մին այս Ընկերութեան տրամադրութեան ներքեւ դրած են.

Դասախօսութիւնք կը լինին ամէն Երեքշաբթի եւ Հինգշաբթի երեկոյները ժամը 6էն մինչեւ 8, եւ դաս տրուած առարկաներն են Հայերէն, Ֆրանսերէն, Տաճկերէն, Անգլիերէն, Թուաբանութիւն, եւն. Արդ' կը խնդրուի մեր Ազգայիններէն' որ իրենց ծանօթ անուս պատանիներն յորդորեն սոյն դասախօսութիւններէ օգտուելու.

Նշանակութեան արժանի է որ Գրասիրաց Ընկերութեան ազնիւ երիտասարդ անդամք, որոց ուսումնասիրական այս ձեռնարկն ամէն Ազգայնոց կողմանէ կը գովաբանուի, եւ խրախոյս կը գնահատուի, իրենց այս յոյժ կարեւոր ձեռնարկին համար դրամական կոչում բրած չեն հասարակութեան, այլ բաւականացած են իրենց եւ իրենց ընկեր անդամոց մէջ, որոց անուններն ուրիշ առթիւ պիտի հրատարակեմք, հանգանակութիւնն ընել իրենց բազմաժամ ծախքերն հոգալու համար.» * * *

* * *

Իզմիրէ մեզ գրուած նամակ մ'ալ գովութեամբ կը խօսի այս կիրակնօրեայ դասախօսութեանց վրայ. Ցեղացի ջերմեռանդ վաճառական մը եւ քանի մը երիտասարդ ընկերներ անուս կամ թերուս պատանիներու ամէն կիրակի առաւօտ ժամ 9½—11½ կը դասախօսեն, եւ անոնց բարոյական եւ իմացական յառաջդիմութեան անձնուիրաբար կը սատարեն. Այս պատանիներ ընդհանրապէս խոնարհ կարգի ընտանեաց զաւակներ են, որք օր առաջ կեանքի պայքարին մէջ նետուելու հարկին տակ գտնուելով, ժամանակ չեն ունեցած դեռ այնչափ ուսմունք ստանալու որքան իրենց գործին մէջ պէտք է իրենց. Շնորհիւ այս կիրակնօրեայ դասախօսութեան, կը սորվին ո՛չ միայն իրենց գործին մէջ անհրաժեշտ եղածն, այլ եւ ինչ որ պիտի նպաստէ իրենց իմացական ընդհանուր զարգացման, եւ ամեն կերպով աւելի լաւ ու աւելի կատարեալ մարդեր պիտի ընէ զիրենք. Դպրոցի մէջ ուսման, կրթութեան յարգը չի գիտցուիր շատ անգամ. ինչո՞ւ համար բացուած է. «Երանի՜ թէ ծերութիւնն երիտասարդութեան կորովն ունենար, երիտասարդութիւնն ալ ծերութեան խելքն ունենար». Շատ մը գիւղացւոց պատեհութիւններ որք դպրոցական տարիքին յատուկ են՝ ժամանակին չեն հասկցուիր, ի մէջ այլոց՝ աւանդուած դասերէն օգտուելու ամենամեծ առաւելութիւնն. Երբ մարդ դպրոցէն կ'ելնէ եւ քանի մը տարի ո՛ եւ է ասպարէզի մէջ կ'աշխատի ապրուստ մը ճարելու, այն ատեն կը հասկնայ թէ ինչ բաներ դպրոցի մէջ կրնար սորվիլ որ այն ատեն անկարեւոր թուեցաւ իրեն, որ «Յուրի ձայն եկաւ իրեն», եւ հիմակ այնքան պէտք ունի անոնց.

Անխուսափելի է որ խմաճ կամ արհեստաւոր խոնարհ կարգի ընտանիքներու զաւակներ բարեկեցիկ ընտանեաց զաւակներու չափ ժամանակ չեն կրնար տալ ուսման. Կանուխ պիտի հանուին դպրոցէն. Եւրոպական երկիրներու մէջ ուր նախակրթութիւնը պարտաւորիչ է ամէն կարգի տղոց համար անխտիր, թէեւ թող կը տրուի որ 11 տարեկանէն ետքը տղան դպրոց թողու, բայց այն պայմանաւ. Պետութիւնն այս զիջումը կ'ընէ որ տղան տակաւին մինչեւ 13-14 տարեկան օրուան ինչ ինչ ժամերուն կամ գիշերներն յաճախէ դպրոց, ձրի եւ պարտաւորիչ նախակրթութեան պահանջները նոյնպէս ձրի եւ պարտաւորիչ կերպիւ ամբողջացնելու համար.

Ասով ալ չեն շատանար Եւրոպացիք եւ Ամերիկացիք, եւ կիրակնօրեայ վարժարաններ ունին ամենուրեք, աշխարհիկ հաստատութեանց մէջ աշխարհիկ դաստիարակութեան ուղղութեամբ, կրօնական հաստատութեանց մէջ կրօնական ուղղութեամբ, բայց ամենքն ալ ճանչնալով այս սկզբունքը թէ նոր սերունդը կիրակի օրեր քանի մը ժամ զբաղեցնելով իմացական ու բարոյական կրթութեան, թէ անհատական թէ ընկերական տեսակէտով մեծ օգուտներ յառաջ կու գան.

Այս կերպ հաստատութեան օգտակարութիւնն սկզբամբ ճանչցուած է մեր մէջ ի Պոլիս, եւ շատոնց ճանչցուած է, բայց գործադրութիւնը ժամանակի եւ թերի եղած է միշտ. Չենք կրնար ըսել թէ պարագաները չեն նպաստած. Բայց ուսուցիչ թէ ոչ-ուսուցիչ, բաւական թուով յառաջդիմասէր, կրթասէր, անձնուէր մարդիկ չեն պակսած որ ամէն կիրակի ձրի դասեր տան, ո՛չ միայն պանդուխտներու այլ եւ այս մեծ մայրաքաղաքին բնիկ անուս կամ թերուս հայ տղաքներու. Այս զանցառութիւն ի հարկէ աւելի եւս պատուաւոր կ'ընծայէ սակաւաթիւ անձնուէրներուն գործած բարիքն, որք իրենց կիրակնօրեայ հանգիստն այս կրթիչ եւ բարոյացուցիչ աշխատութեան նուիրած են. Իզմիրցիներուն համար պատուաբեր է մեծապէս որ լրջօրէն ձեռնարկ մը կ'ընեն նոյն հանրօգուտ ուղղութեան մէջ.

Քաղաքական Տեսութիւն

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ ԵՒՐՈՊԻՈՅ

(«Սդանտարտ»ի Պերլինի թղթակցէն.—14 Մարտ.)

«Կոմս Կոլուխովսքի Տրէզտէնի ճամբով Վիեննա դարձաւ. Իրազեկ աղբիւրէ իմացայ թէ ի Պերլին իւր խորհրդակցութեանց գլխաւոր նպատակն էր բարւոքել Երրեակ Զինակցութեան յարաբերութիւններն Անգլիոյ հետ. Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարն համոզուած է որ այս յարաբերութեանց բարւոքման ջանադիր ըլլալն աւելորդ է, որովհետեւ արդէն շատ լաւ են, ինչպէս յայտարարեցին թէ անգլիացի թէ գերման պետական մարդիկ. Կոմսին նաեւ հաւատք տուեր է թէ անհիմն է այն լուր իբր թէ գերման կառավարութիւնը միտքը դրած ըլլայ «Պիզմարքեան քաղաքականութեան» հետեւիլ, այն է՝ Ռուսիոյ յարիլ եւ հակառակիլ Անգլիոյ. Շիտակը խօսելով, Պիզմարք ինքն ալ այդպիսի քաղաքականութեան մը հետամուտ չէր. Երբ զինակցութիւնները կնքեց Աւստրիոյ եւ Իտալիոյ հետ՝ ինչ ինչ որոշ նպատակներու համար, միւս կողմէ հոգ տարաւ ճգնելու թէ երեք զինակիցներէն ամէն մին ազատ ըլլայ իւր սեփական շահերը խնամելու. Իւր համոզմամբ, ինք Գերմանիոյ շահերուն ամենէն աղէկ ծառայած կ'ըլլար գործակցելով Ռուսիոյ հետ, Անգլիոյ հետ, կամ Ֆրանսայի հետ, ինչպէս պարագաները ներկայանար, կամ դէպքերը պահանջէին, բայց այս Տէրութեանց մին միւսին նախընտրել չէր համարեր.

«Վիքդորյա Թագուհւոյն հետ Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր տեսակցութեան Պերլինի մէջ յոյժ մեծ կարեւորութիւն կը տրուի, բայց չի կարծուիր որ մտերմութիւնն այնքան յառաջ երթայ որ Անգլիա եւ Աւստրիա գործակցին օրուան միջազգային խնդիրներուն համար.»

* * *

(«Սդանտարտ»ի Վիեննայի թղթակցէն.-14 Մարտ.)

«Վիեննայի դրեթէ ամէն լրագրեր իրարու յար եւ նման տեղեկութիւն կը հրատարակեն Կոլուխովսքի կոմսին Պերլին այցելութեան արդիւնքին նկատմամբ. Կոմսը շատ գոհ մնացեր է. Կատարեալ համաձայնութիւն գոյացեր է, որուն համեմատ Երրեակ Զինակցութիւն անփոփոխ կը մնայ, եւ Զինակցութեան իւրաքանչիւր անդամ կը պահէ իւր գործողութեան ազատութիւնն երբ իւր սեփական շահեր ներհակ չեն ամբողջ Զինակցութեան շահերուն. Հետեւապէս, Աւստրիա ազատ է յոյժ մտերմական յարաբերութիւններ մշակելու Անգլիոյ հետ, մինչ Գերմանիա' իւր կողմէ' ազատ է ուզածին չափ մտերմանալու Ռուսիոյ հետ.

«Եթէ այս է Պերլինի երկար բարակ խորհրդակցութիւններուն հետեւանքն, ուրեմն կոմս Կոլուխովսքի չէ կրցեր համոզել իւր գերման բարեկամներն, եւ անոնք ալ չեն կրցեր համոզել իրենց աւստրիացի զինակիցն, եւ Պերլինի ու Վիեննայի քաղաքական հայեացքներու միջեւ եղած պաշտօնական տարբերութիւնն ի պատեհ ժամու երեւան պիտի գայ.»

(Բաղդատեցէք նոյն թերթին Պերլինի եւ Վիեննայի թղթակիցներուն նոյն օրն հեռագրած այս տեղեկութիւններուն ուշագրաւ տարբերութիւնները.)

* * *

«Իտալեան պարտութեան հետեւանքով Երրեակ Զինակցութեան տկարանալը մեծ տպաւորութիւն բրաւ Ռումանիոյ մէջ, որ հիմա միակ փոքր Պետութիւնն է Դաշնագրով միացած Կեդրոնական Եւրոպիոյ Զինակցութեան հետ. Իրազեկ Ռումէն մը գրէ ինձ թէ Ռուսիոյ սլաւական ազդեցութեան ծաւալման առջեւ, Ռումանիա միմիակ փոքր Պետութիւնն է որ գերման Տէրութեանց կողմն յարեալ կը մնայ. Այս կացութեան պատիժը կը կրենք, որովհետեւ ռուման դպրոցներուն մէջ ռուսական գործունէութիւնը վերցուած է ի ձեռն իբրոնարիներու, այսինքն՝ պատկերավաճառներու, որք կը համոզեն Վալաքիոյ եւ Մոլտաւիոյ գիւղացիները թէ Սլաւութիւնն որոշած է ռուման երկրագործներն հանել իրենց տնրուկ կացութենէն հանդէպ Պօյարներուն (ռուման ազնուականներուն) եւ անոնց գերման դաշնակիցներուն, որք ծանրապէս կը ճնշեն երկրագործ դասակարգին վրայ, եւ թէ իրենք ռուման գիւղացիները պէտք է յօժարին յարելու Սլաւութեան կամ Ռուսիոյ, որ պաշտպանն է օրթոտոքս դաւանութեան, որուն կը պատկանին նաեւ Ռումանք.

«Ռուման իշխանութիւնք երկրէն արտաքսեցին այն իբրոնարիներէ շատերը, բայց անոնք միշտ կու գան, եւ անտարակոյս Պօրիսեան կրօնափոխութիւնը թէեւ ուսեալ դասերուն առջեւ նշանակութիւն չունենայ՝ բայց ռուման գեղջուկ դասակարգին վրայ խորունկ տպաւորութիւն գործած է.

«Այս արարողութենէ այն հետեւութիւնը կը հանեն թէ Սլաւութիւնն Օրթոտոքսութեան պաշտպան է, մինչդեռ Ռուման Պետութիւնը կը դաշնակցի կաթոլիկ Տէրութիւններուն.— Աւստրիոյ եւ Իտալիոյ հետ, եւ գերման Տէրութեան հետ, որ լութերական ըլլալ թէ կաթոլիկ, վերջնապէս համակիր չէ Օրթոտոքսութեան.

«Հետեւապէս, այն ընդհանուր կարծիքն առջեւ թէ Երրեակ Զինակցութիւնը տկարացեր է, շատ հոգ կ'ընէ ռուման վարչապետ Պ. Ստուրցա, որ արդէն ներքին հոգեր ալ շատ ունի. Թէ՛ իւր կուսակիցք եւ թէ իւր հակառակորդք՝ պահպանողականք, նոյնպէս հոգ կ'ընեն. Ի մի բան, թէ Պօրիսեան կրօնափոխութիւնն եւ թէ իտալեան պարտութիւնը միեւնոյն ժամանակ պատահելով, փափուկ դիրքի մէջ կը թողուն զՌումանիա, քանի որ Սլաւութեան ազդեցութիւնն աւելնալու կը ծառայեն, մինչ այն սլաւական համախմբումէն կը հեռանար Ռումանիա, եւ կեդրոնական Եւրոպիոյ Տէրութիւններուն կը յարէր.»— Այսպէս կը գրէ ինձ արժանահաւատ Ռուման մը, որոյ խօսքը կշիռ ունի.

«Որովհետեւ Ռումանք իրենք զիրենք լատին ցեղ կը նկատեն եւ լատին ցեղերուն համակիր են ընդհանրապէս, ի լուր իտալեան պարտութեան Ռումանիոյ Երեսփ. Ժողովն համակրանաց հեռագիր մը ղրկեց իտալեան ազգին՝ ցաւակցութիւն յայտնելով վերջին ձախողուածին առթիւ.»

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Իտալիոյ նոր վարչապետ Ռուտինի մարքիզն երկար եւ շատ սիրալիր խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ Ֆրանսական դեսպան Պ. Պիյյոյի հետ. Ֆրանսական կառավարութիւնն այժմ չի ծածկեր իւր գոհունակութիւն Հռոմայ մէջ կատարուած նախարարական փոփոխման առթիւ, մինչ (որպէս արդէն գիտել տուինք Արեւելքի մէջ.) Վիլհէլմ կայսր ցաւակցական եւ համակրական հեռագիր մը ղրկելով առ Պ. Քրիսփի, եւ մաղթելով որ նորէն իշխանութեան անցնի, ցոյց տուաւ թէ տեղի ունեցած նախարարական փոփոխութենէն գոհ չէ. Ցորչափ Պ. Քրիսփի իշխանութեան վրայ էր, Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ յարաբերութիւնք ակներեւ կերպով ձգտեալ էին, եւ օրէ օր կը գէշնային. Պ. Քրիսփի առիթ չէր փախցներ իւր հակաֆրանսական զգացումները ցոյց տալու. Բայց պէտք է յարենք թէ Մելինի նման թերթերու մէջ ժաք Սէն Սէռի նման հրապարակագիրներ, չարաչար ձաղկելով զԻտալիա եւ Իտալիոյ պետական մարդիկը, կ'արդարացնէին Պ. Քրիսփիի հակաֆրանսական արտայայտութիւնները. Պատմական դասն որ այսօր յիշուած պէտք է ըլլայ ի Փարիզ՝ հրապարակէն վերցնելով կարգ մը գրողներ որք արտաքն էին իրենց արուեստին, Իտալիոյ եւ Անգլիոյ հետ յարաբերութեանց բարւոքման անուղղակի նպաստեց. որովհետեւ այս առ-ու-փախ հրապարակագիրներ, ֆրանսասիրութեան կամ Շովէն հայրենասիրութեան ծախելու եւ ընթերցողաց աչքին փոշին նետելու համար, առիթ չէին փախցներ կծու քննադատութիւններ գրելու Իտալիոյ եւ Անգլիոյ դէմ, որով քաղաքագէտի հոլեր կ'առնէին, ընթերցողին ուշադրութիւնն այլուր դարձնելու համար իրենց շահախնդիր կամ բանսարկու գործերէն.

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԹԷ ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՅՑԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԻՏԱԼԵԱՆ ԴԱՀԼԻՃԻՆ

Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովոյն այս Գշ.ի նիստին մէջ, Պ. Ռուտինի կարդաց նոր Վարչութեան յայտարարութիւնն, որով կ'ըսէ թէ կառավարութիւնն, հանրային կարծիքին համաձայն, կը փափաքի հաշտութիւն կնքել Հապէշստանի վեհապետին հետ. Իտալիա կը հրաժարի թեւակալութենէ Հապէշստանի վրայ, կը հրաժարի նաեւ Թիկրէի երկրին վրայ իւր տիրապետական ամեն դիտումներէն, մինչ Պ. Քրիսփի Իտալիոյ համար անհրաժեշտ պահանջում մը կը նկատէր Թիկրէի պահպանումը. Բայց Երեսփ. Ժողովն ապահով կրնայ ըլլալ թէ կառավարութիւնը պատուաւոր խաղաղութիւն մը միայն պիտի ընդունի. 140 միլիոն ֆր.ի վարկ մը կը խնդրէ, ընթացիկ ծախքերը կարգադրելու համար.

Այս յայտարարութիւն նպաստաւոր կերպիւ ընդունուեցաւ թէ՛ Երեսփ. Ժողովէն եւ թէ Ծերակոյտէն.

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԶԱՐԸ ԿԸ ԽՆԴԱՅ ՄԵՆԵԼԻՔԻՆ

ՓԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 17 Մարտ.—Զարը Սրբոյն Գէորգայ պատուանշանին առաջ ժապաւէնը տուաւ Հապէշստանի Թագաւոր Մենելիքի.

(Ս. Գէորգայ պատուանշանն յոյժ յարգի է եւ կը տրուի պատերազմի դաշտին վրայ քաջութիւն ցուցնող զինուորականներուն. Նոյն պատուանշանին մեծ ժապաւէնն առաջին կարգի զօրապետներուն կը տրուի՝ մեծ յաղթութենէ ետքը. Թէ այս պատուանշանին Մենելիքի տրուիլն Իտալիոյ դէմ ո՞րպիսի ցոյց մ'է ներկայ պարագայից մէջ, ինքնին կը հասկցուի. Ա. Խ.)

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐ ՌՈՒՍԻՈՅ

ՓԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 17.— Անդրկասպեան երկրին ընդհանուր հրամանատար եւ կուսակալ Քուրոբադքին զօրավար, Թագաւորութեան հանդէսէն ետքը, պիտի ըլլայ պատերազմական նախարար Զօր. Վանովսքիի տեղ, որ տարիքն առած եւ կուրծքի հիւանդութեամբ տկարացած ըլլալով, բոլորովին գործէ կը քաշուի.

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ Ի ՍԵՐՊԻԱ

ՊԵԼԿՐԱՏ.—70 միլիոն ֆր.ի փոխառութեան խնդրոյն առթիւ ծագած դժուարութեանց պատճառաւ, Նախարարութեան դիրքը խախտեցաւ. Թագաւորը կ'ընդունի Նովաքովիչի վարչութեան հրաժարականն, եւ ի պաշտօն պիտի կոչէ գործի նախարարութիւն մը որ ո՛չ մէկ կուսակցութեան պատկանի.

ՆԻՇ.—Ամեն կուսակցութիւնք յայտնեցին Թագաւորին թէ պատրաստ են մասնակցիլ նոր Սահմանադրութիւն մը յօրինելու գործին՝ չէզոք նախարարութեան մը իշխանութեան մը ներքեւ.

1900Ի ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՓԱՐԻԶ.—Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, Պ. Շարփի քննադատեց 1900ին ի Փարիզ Արուեստահանդէս մը կազմելու գաղափարն, որ, ըսաւ, եթէ Փարիզի համար օգտակար է, գաւառներուն վնասաբեր է. Առաջարկեց որ առ այն յատկացուելի 20 միլիոն ֆր.ը գործածուի Գործաւորներուն համար ընդհանուր հանգստեան սնտուկի մը հաստատման. Իւր առաջարկ, զոր վարչապետ Պ. Պուրժուա կը մերժէր, 84ի դէմ 460 քուէով մերժուեցաւ Ժողովէն. 1900ի Արուեստահանդէսին համար կառավարութեան բերած ծրագիրն իւր ամբողջութեամբ քուէարկեցաւ.

ԱՖՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԳԱՀԻՐԷ.—Կառավարական որոշմամբ, զօրախումբ մը պիտի ղրկուի գրաւելու Նեղոսի վրայ Տոնկոլա գաւառն եւ քաղաքն, ուր Սուտանցիք անհանդարտութեան նշան ցուցած են վերջերս. Զօրախումբին հրամատարը պիտի ըլլայ Սէրտար Լիվա Քիչնէր փաշա.

ՏԻԿԻՆ ԱՆՆԱ ԱԶԱՐԵԱՆ

ԿՈՂԱԿԻՑ ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ ԱԶԱՐԵԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՖ.Ի
ԵՒ
ՄԱՅՐ
ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ ԵՒ ԳԵՐԵՐՋԱՆԻԿ ՀՈԳԵՒՈՐ ՏԵԱՌՆ
ՍՏԵՓԱՆՆՈՍ ՊԵՏՐՈՍ Ժ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ-ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ
ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

Յետ կարճատեւ հիւանդութեան, եւ կազդուրեալ Սուրբ Եկեղեցւոյ վերջին կրօնական մխիթարութիւններով, կնքեց իւր առաքինակրօն կենաց ընթացքն ի մագմարդիւն հասակի իննըսուն եւ հինգ ամաց, համակելով ի սուգ անմխիթար իւր որդիքը, թոռունքը, թոռանց որդիքն, եւ համօրէն ընտանիքն եւ ազգականքն, որոնք ցաւագին կը հրաւիրեն իրենց բարեկամները ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան տխուր արարողութեան, որ պիտի կատարուի վաղը, Ուրբաթ առաւօտ, ժամը 4ին, Սուրբ Աստուածածնի Աթոռանիստ Եկեղեցւոյն մէջ, Սագըզ Աղաճ, Բերա, ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցելոյն մարմինը.

Բերա, 7/19 Մարտ 1896

Հրաւիրագիր չընդունողներէն կը խնդրուի ներկայս նկատել իբրեւ այն.

Այրի Տիկին Սրբուհի եւ Օրիորդ Ագաւնի Տիվիթճեան, Համբարձում էֆ. Գօզդիւեան եւ զաւակք, Պապազեան, Մէհէնտիսեան, Լուլթեան, Փիլիպճիխանեան, Սուքիասեան, Հաճեան, Ղազարոսեան, Գօճապէրքըեան, Մանուէլեան, Սերվէրեան, Մանուկեան, Սարաֆեան եւ Սագըզեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զդառնաղէտ մահ

ՎՍԵՄ. ՅԱԿՈԲ ԷՖ. ՏԻՎԻԹՃԵԱՆԻ

(ԴԻՒԱՆԱՊԵՏ ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՏԵՍՉ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ)

որ յետ կարճատեւ հիւանդութեան տեղի ունեցաւ ի խոր սուգ համակելով ընտանիքն, ազգականներն եւ բոլոր բարեկամներն.

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի յառաջիկայ ուրբաթ 8/20 Մարտ ի ժամ 7½ ի Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ Գուզկունճուքի եւ մարմինն անդի պիտի փոխադրուի Խասգիւղի ազգային Գերեզմանատունն եւ ամփոփուի իւր Նախնեաց դամբարանին.

Շոգենաւ ժամ 7ին կամուրջէն Գուզկունճուք կը մեկնի.

Ներքին լուրեր

ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ.—Վեհ. Սուլթանը դրամական պարգեւներ շնորհած է այն վարժարանաց աշակերտներուն, որք Խըրգաի Շէրիֆի հանդէսի օրը Ն. Վեհափառութեան անցած ճամբաներուն վրայ բարեւի կեցած էին. Կայս. այդ պարգեւներն բաշխուիլն սկսաւ.

ԶՐԱՀԱՒՈՐՆԵՐ.—Փարիզէն եկած տեղեկութեանց նայելով, կ'ըսէ Սապահ, Փարիզի օսմանեան դեսպանը բանակցութեան մէջ է՝ յանուն կայս. կառավարութեան գնելու առաջին կարգի այն երկու շրջուն զրահաւորներն, որք ֆրանսական գործարանի մը մէջ շինուած են.

Պ. ՎԻՆՍԸՆԴ ՔԱՅԼԱՐՏ, նախագահ Հանրային Պարտուց վարչական ժողովին, երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով.

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց ժողովը մերժողական պատասխան տուաւ Մէհմէտ եւ Նաման էֆէնտիներու, որք մենաշնորհ խնդրած էին' Պաղտատի քաղաքին մէջ թրամուէյի գիծ մը շինելու համար.

ՊԱՀԵՍՏԻ ԶՕՐՔԵՐ.—Պէյրութի եւ Լաթաքիոյ վաշտերէն զատ, առաջինը չորս հարիւր եւ երկրորդը ութ հարիւր հոգիէ բաղկացեալ, պահեստի զօրաց միւս վաշտերը պիտի արձակուին.

ԳՈՐԾԱՐԱՆՔ.—Ձեռնհաս իշխանութեան որոշմամբ, Քաղաքապետութեան երկրաչափներէն Ասաֆ պէյ, եւ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մասնագէտներու ժողովոյ անդամներէն Չէրքէզեան էֆէնտի սկսած են պատրաստել մայրաքաղաքիս ու արուարձաններու մէջ գտնուած ամեն կարգի գործարաններու ընդարձակ մէկ վիճակագրութիւնը.

ՄՈՒՐԱՑԻԿՆԵՐ.— Համազգային Անկելանոցը բացուած ըլլալով, մասնաւոր կանոնագրոյն դրամագրութեանց համաձայն, որոշուեցաւ այս օրերս հաւաքել մուրացիկներն եւ Համազգային Անկելանոցին մէջ պատսպարել զանոնք.

ՀԱՆՔ.—Պ. Էտուար Ռիթթալ արտօնութիւն խնդրեց շահագործելու Այտընի նահանգին մէջ գտնուած զմռնիտի (զըմբարա) հանք մը. Ձեռնհաս իշխանութիւնը նկատողութեան առաւ այդ աղերսագիրը.

—Եահեա Հալիմի փաշա ու ընկերք Այտընի նահանգին մէջ գտնուած Քռօմի տասը հանքերու շահագործմանը համար մենաշնորհ խնդրեցին.

ՕՍՄ. ԴԱՆՔԱՅԻՆ վերջին Օգոստոս ամսուան գործառնութեանց ընդհանուր գումարն է 28,595,241 օսմ. ոսկի, նախորդ ամիսէն մէկ քանի հազար ոսկի պակաս. Ելքի կողմը 150,000 ոսկւոյ յաւելում մը եղած է գանձելի փոխանակագիրներու վրայ, եւ ընթացիկ հաշիւներու մէջ ալ 400,000 ոսկւոյ նուազութիւն մը. Մուտքի կողմը վճարելի փոխանակագիրը աւելցած են՝ 250 000 ոսկւոյ չափ եւ ընթացիկ հաշիւներն ալ գրեթէ նոյնչափ նուազած.

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Ատեանը կը ծանուցանէ երեք սնանկութիւններ, որք են Մարտիրոս էֆէնտի, Պօլիս Քիւչիւք Եէնի խան, Ազարիկ էֆ. Միհրան' Մեծ Շուկայ, եւ Մելիքէ էֆ. Բէրէճեան, Միրճանճըլար.

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Կայս. Դիտարանը տեղեկութիւն ստացած է թէ, անցեալ օրը առաւօտեան դէմ, Եանիայի Էրիկէրի գաւառին մէջ երկրաշարժի սաստիկ ցնցում մը զգացուեր է.

ԲՐԻՆՁԻ մշակութեան յատուկ կանոնագիրը կը տրամադրէ որ բրինձի արտերը առնուազն հազար մեթր հեռու գտնուին քաղաքներէ, գիւղերէ եւ այն ագարակներէն, որոց մէջ բնակութիւն հաստատուած է. Բայց մէկ քանի գաւառներու բրինձի մշակութեան յատուկ արտերը գիւղերու կամ ագարակներու խիստ մօտը գտնուելով, կանոնագրոյ այդ տրամադրութիւնն անկարելի կ'ընէ բրինձի մշակութիւնը. Արդ, Սէլանիկի Սթրումչա ու Թէքուշ գաւառակաց մէջ բրինձ մշակողները խնդրեցին բարեփոխել այդ տրամադրութիւնը պարունակող յօդուածը. Երկրագործական նախարարութիւնը նկատողութեան առաւ այդ աղերսագիրը.

ԳՆԻՄԱՆԱՑԻ Հրեայք արտօնուեցան Սինակոկ մը եւ վարժարան մը կառուցանել ի Բերա, Պէրէքէթ փողոց.

ԹՐԱՄՈՒԷՅ.— Սկիւտարէն Գատըգիւղ թրամուէյ մը շինելու համար մատուցուած ծրագրերուն մէջ ամենէն շահաւոր պայմանները առաջարկողն է պելճիքացի Պ. Հէնրի Պոռրման, որ կ'ըսէ Մոնիթէօռ, դրամատիրաց զօրաւոր խմբակի մը աջակցութիւնը կը վայելէ եւ թէ համաձայնութիւն գոյացուցած է պելճիքական մեծ գործարանի մը հետ, այդ գծին շինութեանը համար. Խնդրարկուն, որ անցեալ Հոկտեմբերին մայրաքաղաքս այցելած էր, հարկ եղած երաշխաւորութիւնը տուած է իր կազմած դրամատիրական խմբակին նկատմամբ.

ԴԱՄԱՍԿՈՍ գտնուող Սէլանիկի երկու վաշտերը Պէյրութ գացին եւ անկից, Մահսուսէի Սամսուն շոգենաւով, դէպ ի Սէլանիկ ճամբայ հանուեր են.

ՕՏԱՐ ՄԱՐՏԱՆԱՒՔ.— Միջերկրականի անգլիական նաւատորմէն երեք մարտանաւեր անցեալ օր կիրակի Պօղազ նաւահանգիստը ժամանեցին.

—Ֆրանսական Տէվաստասիոն զրահաւորը կիրակի օրը Իզմիրի նաւահանգիստը ժամանեց եւ Թնդանօթ արձակելով ողջունեց օսմանեան դրօշը.

—Անգլիական շրջուն մարտանաւ մը, անցեալ ուրբաթ օր, Աղէքսանդրիայէն Պէյրութի նաւահանգիստը ժամանեց. Այդ մարտանաւ ունի տասը թնդանօթ եւ 360 նաւաստի.

ՇԱՂԿԱԽՏ.— Էտիրնէէն երեք ժամ հեռու գտնուած Սկիւտար գիւղին մէջ, որ 250 տունէ կը բաղկանայ, հարիւրէ աւելի տղաքներ մեռեր են ծաղկախտէ. Այդ հիւանդութիւն մօտը գտնուած Փաշա Մահալլէսի գիւղին մէջ ալ ճարակեր է.

ԶԲՕՍԱՆԱՒ.— Անգլիական զբօսանաւ մը, որուն մէջ կան հարիւրէ աւելի անգլիացի ու ամերիկացի զբօսաշրջիկներ, անցեալ երկուշաբթի օր Իզմիր ժամաներ է. Այդ շոգենաւ, որ Եաֆաէն հոն գացեր է, մայրաքաղաքս ալ պիտի գայ.

ՄԻՏԻԼԼԻԻ քաղաքը օդային կազով լուսաւորելու խնդրոյն վերաբերեալ ծրագիրն, զոր մատուցած էր Պօլսոյ վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազի օգնականներէն Իսմայիլ Հագգը պէյ, Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ մատուցուեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին.

ԻՍԼԱՄ ՈՒԽՏԱՒՈՐՔ.—Մինչեւ Փետրուար 9, Ճիտտէ ժամանող ուխտաւորաց թիւն է 16,000.

ՄՈՒՍՈՒԼԻ նահանգին մէջ քանի մը գիւղերուն մէջ տեղացած ձիւներէն ու անձրեւներէն տուներ ու շէնքեր փլեր են, սակայն մարդու կորուստ չէ պատահեր.

ԹԷՆՊԷՔԻ.— Ներքին գործոց նախարարութիւնը, հրահանգ ուղղելով ամեն կողմ, ծանոյց որ մաքսային պաշտօնեայք պիտի գրաւեն այն Թէնպէքիներն, զորս Իտէմի բաքէթներու մէջ դնելով գիւղերը կը ղրկէ.

ՊՈԼՍՈՅ առեւտրական երկրորդ դատարանին առաջին քարտուղար կարգուեցաւ նոյն դատարանի քարտուղարներէն Շէվքէթ պէյ.

ԹՐԻԷՍԹԷԻ Թղթատարն, որ երէկ պիտի գար, շաբաթ օրը պիտի ժամանէ, որովհետեւ Թրիէսթէէն մեկնելուն, մեքենայի խանգարում մը ունենալով, ստիպուեր է նոյն նաւահանգիստը դառնալ.

ՔՈԼԵՐԱ.— Կիրակի եւ երկուշաբթի, Աղէքսանդրիոյ մէջ քոլերաէ դէպք ու մահ չպատահեցաւ.

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Պօրսային մէջ արձանագրուած Մուպաշաճիները, այսօր, պիտի ձեռնարկեն վարչական խորհրդոյ անդամոց ընտրութեան.

ՇԱՔԱՐ.—Հաւանուէն առնուած տեղեկութեանց նայելով, ամբողջ կղզւոյն մէջ, այս տարի, շաքարի արտադրութեան քանակութիւնն է 126,596 տակառաչափ, մինչդեռ անցեալ տարի մէկ միլիոն էր.

ԾՈՎՈՒ ՎՐԱՅ.— Անգլիական Արքաքար շոգենաւին վրայ, որուն խորտակումը ծանուցուեցաւ, նոր տեղեկութիւնք առնուեցան. Արքաքար, Մարտ 3ին (Ն. Տ.) գիշերատեն, Շիրաէն երկու մղոն հեռուն ժայռի զարնուելով ջուրը տեղէն ճեղքուածքներ ունեցեր է, ուրկէ սկսեր է ջուր առնուլ. Նաւապետը ուղղեր է զայն դէպ ի Սթրօնկիլօս ու Թոնոս կղզիները, ու խրեցուցեր է. Շոգենաւն այժմ գէշ դիրքի մէջ կը գտնուի. Յառաջակողմը գրեթէ ընկղմած է. Տարանթօէն նաւաձիգ շոգենաւեր ղրկուեր են զայն ազատելու համար. Ապրանքներն սկսեր են պարպել եւ կը յուսացուի թէ կարելի պիտի ըլլայ շոգենաւն ազատել. Արքաքարի պատկանած ընկերութեան Կ. Պօլսոյ գործակատարը երէկ առտու լուր առաւ թէ ապրանքները Բարի շոգենաւով հոս պիտի բերուին, որ յառաջիկայ շաբթուն պիտի ժամանէ.

—Անցեալ առտուն, անգլիական Կլէնփենըր շոգենաւն, որ ապրանքներ բեռցած Լոնտոնէն կու գար, Չէրմէնէի առջեւ խրեցաւ. Նաւաձիգ շոգենաւեր ղրկուեցան զայն ազատելու համար.

ԱԼԼԱԹԻՆԻ եղբարք խնդրեցին Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն որ իրենց գործարաններու արտադրած ալիւրները զերծ մնան այն տուրքէն, որ կառնուի, երբ ադոնք գործարաններէն քաղաք փոխադրուին. նոյնպէս այն տուրքէն, որ նոյն գործարանը բերուած տեղական ցորեններէն կառնուի՝ իբրեւ մտից տուրք.

ՌՈՒՄԷԼԻԻ նահանգաց քննիչ յանձնաժողովը, Գոսովայի նահանգին մէջ իր պաշտօնն աւարտելով, Մանաստր ուղեւորեցաւ.

ԻԶՄԻՐԻ ջուրի ընկերութիւնը խնդրած ըլլալով իր մենաշնորհի պայմանաժամին երկարել, ձեռնհաս իշխանութիւնն որոշեց երկարել այդ պայմանաժամը.

ՄԷՆԷՄԷՆԻ ՃԱՀԻՃՆԵՐԸ.— Պետական Խորհուրդը Այտընի նահանգին իտարէի ժողովին քննութեանը յանձնեց այն ծրագիրն, որով Պ. Պէրտօն մենաշնորհ խնդրած էր Մէնէմէնի ճահիճները մաքրելու համար.

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ եւ թղթատարական վերատեսչութիւնը որոշեց թարգմանել տալ միջազգային թղթատարութեան կանոնագիրը՝ ոչ եւ այլ նամականաց մէջ պատահած տոկոսումներու առաջքն առնելու համար.

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ.—Պօլսոյ Սիլիվրիի Մալթը թաղը բնակող Սղերդցի Խաս անուն մարդ մը հարիւր երկու տարին ամբողջացուց.

Այդ մարդ ամէն օր մայրաքաղաքիս զանազան թաղերը պտտելով կը մուրայ։

ԶՄԵՌԸ.— Գօնիաի նահանգին Խաթմիլ, Պօզգըր, Սէյտիշէհր ու Պէյշէհր գաւառակաց և Համիտապատ ու Պօրտուր գաւառներուն մէջ, ուր սաստիկ ձմեռ բրաւ ու առատ ձիւն տեղաց, օդերը չտկունցան։ Ճամբաներն, որք գոցուած էին բացուեցան. թէև կառք չքանիր, սակայն հետիոտն ու ձիով երթեւեկութիւնք կը կատարուին։

—Սպարթա գաւառակին մէջ ձիւնին առատութենէն քսանըհինգ տուներ եւ այլ շէնքեր փլան։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԻ նահանգին Օխրի գաւառակին Վօսքա գիւղին շրջակայքը անցեալները ոճրագործական դէպք մը պատահեր է։ Այդ գիւղէն մէկ քանի մարդեր Ռասինա անտառը գացեր են փայտ կտրելու, սակայն անտառապահին որդիքը՝ Իպրահիմ ու Շէրիֆ Թուրս արգիլեր են զանոնք. այդ պատճառաւ կռիւ մը ծագելով հրացաններ պարպուեր են։ Տասը մարդիկ վիրաւորուելով անմիջապէս մեռեր և չորսն ալ ծանրապէս վիրաւորուեր են։

ԱՐԿԱԾ.— Առջի օրը, Օլկա անուն եօթնուն տարեկան յոյն կին մը Բերայի մէջ տուն մը երկրորդ յարկէն վար իյնալով ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Բժիշկները յայտարարեցին թէ անյոյս վիճակի մէջ է։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ.— Կիւյօ խայծղանը (քաբսիւլ և հեղուկ), երկար ատենէ ի վեր ծանօթ յնցուցներու, կուրծքի և միզանցքի բոլոր հիւանդութեանց բուժման համար, շատ անգամ նմանցուած է կամ կեղծը հրատարակուած։ Բոլոր այս կեղծերը, գէշ պատրաստուած, չեն բուժեր և երբեմն վտանգաւոր են։ Ուստի ամեն գնորդ որ չուզեր խաբուիլ պէտք է պահանջէ և անձամբ ստուգէ թէ իրեն ծախուած դեղը ամեն մէկ սրուակին վրայ կը կրէ սա հասցէն. Լ. ՖՐԷՐ ՏՈՒՆ, ՓԱՐԻԶ, 19, ԺԱՔՕԲ ՓՈՂՈՑ, միակ տունն որուն մէջ կը պատրաստուի ճշմարիտ Կուտրօն Կիւյօն (քաբսիւլ և հեղուկ)։

Տես.— Ճշմարիտ Կիւյօ քաբսիւլները ճերմակ են և Կիւյօ ստորագրութիւնը կը գտնուի իւրաքանչիւր քաբսիւլի վրայ։

Բ 2—6

ԼԸՊՕՏԻԻ ԴԱՏԸ

ՕՐ. ՄԱՐՍԻԻ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Ժաք Սէն-Սէռի հարցաքննութեան պահուն լսուեցաւ վկայութիւնն օրիորդ Մարսիի, նախկին դերասանուհիին Գոմէտի-Ֆրանսէզի, և մտերիմ բարեկամուհիին Մաքս Լըպօտիի։ Կը կարծուէր որ օրիորդ Մարսի անգթօրէն պիտի վարուէր Ռօզէնթալի հետ. այս գուշակութիւն չիրականացաւ թէև, սակայն վկային ու ամբաստանեալին միջեւ տեղի ունեցած տեսարանը դարձեալ շատ սրտաշարժ եղաւ։

Օրիորդ Մարսի դատասրահ մտնալուն պէս դիմագծերն ու ձայնը յայտնեցին իր սաստիկ յուզումը. ձեռքը դողաց երբ վեր առաւ բազուկը երդում ընելու համար, և պատասխան տալէ առաջ երկար ատեն վարանեցաւ, ստորին շուրթը խածնելով։

Նախ. — Ռօզէնթալը Լըպօտիին տունը ճանչցաք. Տօվիլի մէ՞ջ ներկայացուեցաւ ձեզ ձիարշաւներու շաբթուն, և Լըպօտիին հետ ճաշե՞ց բազմաթիւ բարեկամներով։

—Այո, պարոն, մինչեց օրիորդ Մարսի։

Նախ. — Այդ այցելութենէն քանի մը օր ետքը յօդուած մը երեւցաւ Ֆիկարօի մէջ «Խստաբարոյ մը» ստորագրութեամբ։

Օր. Մարսի. — Այո, պարոն, այդ յօդուածը Պ. Լըպօտիի բերուեցաւ բարեկամի մը կողմէ որ ըսաւ. «Սէն-Սէռէն է»։ Պ. Լըպօտի չէր ուզեր հաւտալ։ Հետագային Պ. Բալմէթի որ պատասխանեց թէ յօդուածագիրը իրաւ Պ. Սէն-Սէռն էր։

Քանի մը օր ետքը Պ. Լըպօտի հիւանդանոց կը մտնէր. յօդուածը շատ վշտացուցած էր զայն, վասն զի համոզուած էր որ այդքան կարեւոր թերթի մը մէջ հրատարակուած այդպիսի յօդուած մը մեծ վնաս պիտի հասցունէր իրեն։ Ի Վերնոն, նամակ մը ընդունեց Պ. Ռօզէնթալէ։ Երբ Վալ-տը Կրաս գնաց, Պ. Ռօզէնթալ զինք տեսնելու եկաւ ու ներսում խնդրեց յօդուածին համար։

Օրիորդ Մարսի մէկէնմէկ կորեց պատմութիւնը. խոշոր արցունքներ ժայթքեցին աչքերէն. վանդակորմին կառչեցաւ. պիտի իյնար. (ընդհանուր յուզում)։

—Աթոռ մը բերէք, հրամայեց նախագահը։

Բարապանը փութաց. փաստաբանները փութացին, ամեն մարդ փութաց. անհանգստաց օրիորդ Մարսին, խոշոր հեծկլտանք մը խեղդելով իր փոքր թաշկինակին մէջ։

Սոսկալի ամբաստանութիւնը դուրս պիտի ելլէ՞ր բերնէն։ Շուրջը անհամբերութիւն կը տիրէ, և Ռօզէնթալ չկրնար ծածկել իր զգացած մտատանջութիւնը։ Իր անձկոտ նայուածքը կը հանդիպի Օր. Մարսիի նայուածքին որուն կերպարանքն աւելի պաղատագին է քան սպառնական։

—Գիտէ՞ք, հարցուց նախագահը, թէ Պ. Լըպօտի այն միջոցին ո և է գումար մը վճարեց Պ. Ռօզէնթալին։

Օր. Մարսի—Գիտեմ թէ Պ. Սէն—Սէռ նամակ գրած էր Պ. Լըպօտիին. Պ. Լըպօտի ալ ինծի գրեց, Պ. Սէն—Սէռի մէկ պահանջման վրայ կը խօսէր, և անոր հասցէն կուզէր ինէ։

Պատասխանեցի. «Քանի որ Պ. Սէն—Սէռ շատ բարի է քեզ համար և քու ճակատագիրդ անկից կախում ունի, բաւական հարուստ ես գոհունակութիւն մը ընելու համար»։ Իր նամակին մէջ, Պ. Լըպօտի կը խօսէր 10 թէ 15,000 ֆրանքի վրայ, աղէկ չեմ գիտեր։

Պ. Ռօզէնթ. (մէկէնմէկ կենալով).— Բայց ճշմարիտ չէ, կը պնդեմ։ Ես երբեք բան մը չուզեցի, ոչ ալ ոչ ստորագրութիւն։

—Ոհ, Պարոն Սէն—Սէռ, չեմ ըսեր թէ բան մը ընդունեցիք։ Կ'ըսեմ թէ խնդրանք մը ըրած էիք Պ. Լըպօտիին։

(Ռօզէ. ելլալով). Ես ալ ճշմարտութիւնը կըսեմ. երդում ըրի ըսել ինչպէս ձեզ նոյնպէս ուրիշներուն համար։

Նախ.—Չէ՞ք գիտեր ուրիշ թէ Պ. Լըպօտի 7000 ֆրանք տուա՞ւ Պ. Ռօզէնթալին։

Օր. Մարսի.—Չեմ գիտեր։

Նախ.— Չէ՞ք գիտեր ո և է գումար մը անոր վճարած ըլլալը։

Օր. Մարսի. — Ամենեւին չեմ գիտեր։ Բայց Պ. Լըպօտի ինծի ըսաւ թէ Պ. Սէն-Սէռ ուզած էր թուղթ մը ստորագրել տալ իրեն. կարծեմ խնդիրը 2000 ոսկիի վրայ էր։

Ռօզէնթալ.—Բայց այդպէս չէ, օրիորդ, խնդրեմ... Չէ՞ք յիշեր որ միասին դարձանք Թրուվիլէ։ Պ. Լըպօտի այցելած էր ի Փարիզ, երկու օր ետքը Տօվիլ պիտի երթայիր։ Միթէ իմ ընթացքս կրնա՞յ գէշ մեկնուիլ։

Օր. Մարսի (երթալով աւելի յուզուած). — Բայց ոչ, պարոն Սէն-Սէռ. դուք գիտէք որ ես միշտ ձեր բարեկամն եղայ։

Ռօզ. — Աղէկ գիտեմ։ Չեմ ուզեր երկարել օրիորդ Մարսիի տանջանքը։

Օր. Մարսի. — Ա՛լ կարողութիւն չունիմ։

—Սակայն, օրիորդ, ընդմիջեց Պ. Բօլ Մօրէլ, ներեցէք որ բան մը, մէկ բան մը հարցունեմ ձեզ. երբեք լսեցի՞ք որ Պ. Լըպօտի տրտնջայ Պ. տը Բեռիեէսէն։

Օր. Մարսի. — Երբեք, պարոն։

Նախ. — Կրնաք մեկնիլ, օրիորդ։

Օրիորդ Մարսի վար առաւ քօղը և յամրաքայլ հեռացաւ երկար նայուածք մը նետելէ յետոյ Պ. Ռօզէնթալի վրայ որ յուզումէն ճնշուած, խնդրեց դատասրահէն դուրս ելլալ, ինչ որ անմիջապէս շնորհուեցաւ։

ԻՐԱՒԱԲԱՆԱԿԱՆ

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ

2.

Նախազգուշական միջոցներ

Սնանկութեան վճռագրին պարունակութեանը վրայ խօսած ժամանակնիս, ըսած էինք թէ, դատարանը սնանկին՝ ինչքին և անձին նկատմամբ կարգ մը նախազգուշական միջոցներ ձեռք կ'առնէ. այս միջոցներուն վրայ Քանունը Թիճարէթի 165-169 յօդուածներուն մէջ խօսուած ըլլալով, սապէս կրնանք ամփոփել.

Ա. Դատարանը վաճառականի (1) մը սնանկութիւնը վճռելուն պէս, թէ՛ տունը և թէ վաճառատունը գտնուած բոլոր ինչքը կնիքի տակ առնուելու ալ վճռել կուտայ, որպէսզի մինչեւ որ սէնտիքները երթալով նոյն ինչքերը գրի առնեն, սնանկը բան մը չը փախցնէ։

Բ. Անմիջապէս սնանկին կանխարգել բանտարկութիւնը (Թէվքիֆ) կամ աչքի հըսկողութեան (2) (կէօզ ալթը) տակ առնուիլը կը վճռուի. ասոր ալ պատճառը երկու է. առաջինը՝ հաշիւները քննուած ժամանակ պէտք եղած բացատրութիւնները առնելու համար սնանկին ներկայութիւնը ապահոված ըլլալ, և երկրորդ՝ երբ սնանկին անխոհեմութեամբ կամ խարդախութեամբ սնանկացած ըլլալը տեսնուի, օրինական պատիժը կարենալ սահմանել։

Սակայն երբ սնանկը՝ օրէնքին իրեն տուած պարտականութիւնը կատարած ըլլայ, այսինքն անկարողութեանը թուականէն մինչեւ երեք օր իր սնանկութիւնը դատարանին հաղորդած և օրինաւոր կերպով պատրաստուած պիլանչօն դատարանին ներկայացուցած ըլլայ, և սէնտիքներուն կողմէն հաշիւները քննուած ժամանակ սնանկին ո և է մէկ պակասութիւնը չը տեսնուի, այն ատեն դատարանը, ժիւժ գոմիսէրին առաջարկին վրայ սնանկին կանխարգել բանտարկութեանը կամ աչքի հսկողութեան տակ առնուիլ պէտք չըլլալուն որոշում կուտայ, և այս մասին սնանկին ապահովագիր (Սէլամէթնամէ) մ'ալ կուտայ։ Ուստի եթէ դատարանը այս կարողութենէն զուրկ ըլլայ, առանց ո և է պակասութեան սնանկացող մը, երկար ժամանակ նեղուելու պարտաւոր կըլլայ։ Սընանկը, իր ազատուելու մասին ապահովագիրը առնելու համար, ուղղակի դատարանին չը կրնար դիմել, նախ ժիւժ-գոմիսէրին կը դիմէ որ ան ալ դատարանին առաջարկէ, բայց եթէ ժիւժ-գոմիսէրը չառաջարկէ, այն ատեն ինքը անձամբ կը դիմէ (յօդ. 181)։

Քանունը Թիճարէթի 180 յօդուածին համեմատ, դատարանը այդ ապահովագիրը՝ առանց երաշխաւորի և կամ երաշխաւոր առնելով կուտայ։ Այս երաշխաւորութիւնը թէ՛ անձնական (քէֆալէթի նէֆսիյէ) և թէ դրամական (քէֆալէթի մալիյէ) է, այսինքն երաշխաւորէն՝ ուզուած ժամանակ սնանկը դատարան բերելու և եթէ չկրնայ բերել՝ սահմանուած տուգանք (դատարանը կ'որոշէ այս) տալու համար՝ ստորագրութիւն կ'առնուի, որով եթէ ուզուած ժամանակ սնանկը չկրնայ բերել, խոստացած գումարը մէմուրին յանձնելու պարտաւոր կըլլայ երաշխաւորը։ Սա ալ աւելցնենք որ, դատարանը սնանկին կանխարգել բանտարկութեանը կամ աչքի հսկողութեան տակ առնելու հարկ չըլլալը որոշելով, ապահովագիրը տալէ վերջը, եթէ նորանոր պատճառներով պէտք տեսնայ, այդ որոշումը ետ առնելով կրնայ հակառակը վճռել։ Այս ընդհանուր տեղեկութիւնները տալէ վերջ, հիմա ըսենք թէ ինչպէ՞ս և որո՞նց ձեռքով՝ սնանկութեան գործողութիւնները կը կարգադրուին։

ՏԻՐԱՆ ԵՐԿԱՆԵԱՆ
Բարձր. կարգի ուսանող
Կայս. Իրաւ. Վարժ.ի

(Շարունակելի)

---

(1) Եթէ սնանկացողը քօլէքթիֆ ընկերութիւն մը ըլլայ, այն ատեն ընկերութեան կեդրոնատեղին կնքուելէ զատ, ընկերութեան բոլոր անդամներուն ինչքն ալ կնիքի տակ կ'առնուի, որովհետեւ այս կարգի ընկերութեան անդամները, իրենց բոլոր ստացուածքովը և իրարու երաշխաւորութեամբ՝ ընկերութեան պարտքին պատասխանատու են, բայց անօնիմ ընկերութեան մը անդամներն և քօմանտիթ ընկերութեան մը քօմանտիթէռ կոչուած անդամները, միայն իրենց դրած դրամագլխին չափ պատասխանատու ըլլալնուն համար, ընկերութեան սնանկութեանը ժամանակ ինչքերնին չկնքուիր։

(2) Օրէնքին սահմանած այս կէօզ ալթըն, գործօրինակ դրան առջեւը ոստիկան մը սպասցնելով սնանկին վրայ հսկել, և անոր տեղ մը գացած ժամանակ մէկտեղ երթալէն կը բաղկանայ։

Աստ անդ

ԽՈՐՏԱԿԱԾ ՓԻՂ ՄԸ

Փիղը միշտ նկատուած է իբրեւ չարամիտ անասուն մը, հակառակ իր թանձրամարմնային շինուածութեանը։ Աւասիկ ասոր մէկ ապացոյցը քաղուած արկածալից փոքր ուղեւորութենէն զոր վերջերս կատարեց Ժինէզդի գաւառին մէջ փիղը։

Մարտ 2էն 3ի գիշերը, այս ազնիւ փիղը բրցունելով այն ցիցը որուն կապուած էր, դուրս ելաւ վրանաձեւ ախոռէն և պտոյտի սկսաւ։ Այրի տիկին Տրիտուի տանը դիմացը հասնելով կոտրեց վանդակորմը, տանը պարտէզը մտաւ, քաշեց բրցուց ջրհանը զոր մէկդի նետեց, յետոյ, թեթեւ մը հրելով խորտակեց տանը դուռը, մտաւ ճաշասրահը ուր սկսաւ ջախջախել աթոռներ, պատկերներ, պընակներ և ուտելարանը։

Անկից անցաւ խոհանոց ուր շարունակեց իր շահատակութիւններուն շարքը, և սրահը, ուր վար առնելով հայլիները, կոտրտելով աթոռները և ուրիշ կահեր՝ ամենը մէկտեղ հաւաքեց սրահին մէջտեղը։

Հաւանօրէն կը պատրաստուէր շարունակել իր արշաւանքը առաջին յարկին մէջ ուր հանդարտօրէն կը քնանար տանտիրուհին ու բան մը չէր լսած, բայց իր գրգռումներուն մէջ ընդհատուեցաւ փղապանին վրայ հասնելովը։ Ստիպուեցաւ մեկնիլ իր շահատակութեանց թատրէն և իր ախոռը հասաւ առանց ըմբոստանալու։

Սակայն թանձրամորթը շատ բան կոտրած էր ճամբուն վրայ, ուստի տեղւոյն ոստիկանութեան քօմիսէրը տեղեկագիր մը պատրաստեց անոր մասին իբր թէ պարզ գող մը եղած ըլլար։

Ն. Ժ. ՊԱԹԻՍԹԱ ՔՈՆԵԱՔ

Ն. Ժ. Պաթիսթա քոնեաքը, որուն ծանուցումն հրատարակեցինք այս էջին մէջ, իրապէս ամենէն լաւագոյնն է այն քոնեաքներուն որք մինչեւ ցարդ պատրաստուած են Յունաստանի մէջ։ Իր բնական անուշահոտութեանը և կազդուրիչ յատկութիւններուն շնորհիւ մինչեւ իսկ կրնայ մրցիլ եւրոպական ընտրելագոյն քոնեաքներուն հետ։ Բազմաթիւ վկայութիւններ զորս տուած են երեւելի բժիշկներ, համալսարաններու բրոֆէսորներ և հիւանդանոցներու տնօրէններ, կը հաստատեն մեր այս ըսածը։

Աթէնքի կանանց հիւանդանոցին տնօրէն և համալսարանին ծննդաբերութեան բրոֆէսոր Պ. Քոնսոլաս, Յունաստանի նաւատորմին ընդհ. քննիչ բժշկապետ Պ. Լաքունաքիս, Ազգ. համալսարանին ախտաբանութեան ուսուցիչ Պ. Հասփէթիս, Աթէնքի Էվանկելիսմոս հիւանդանոցին տնօրէն Մ. Մերքուրիս, համալսարանին ջղաբանութեան ու մտային հիւանդութեանց բրոֆէսոր Պ. Քադասարաս, Աթէնքի հիւանդանոցին վիրաբուժական ճիւղին տնօրէն Պ. Քուզոյէնոս և Զաննի հիւանդանոցին ախտաբանական ճիւղին տնօրէն Պ. Հոյտաս միաբերան կը յայտարարեն թէ յիշեալ քոնեաքը ամեն մասամբ և գործածութեան դարին քովը լաւագոյնն է։ Տարրալուծութեամբ ապացուցուած է որ զուտ խաղողէ շինուած է. միշտ կրնայ գործածուիլ իբրեւ զօրացուցիչ, ախորժելի համ ունի և ստամոքսը չի գրգռեր։ Ոսկրներու և քրոնիք հիւանդութեանց մէջ իբրեւ դեղ յոյժ օգտակար է, ուստի այն անձինք որ սովոր են այս ըմպելին գործածելու, կը հրաւիրուին այս քոնեաքէն խմել։ Վերոյիշեալ հիւանդանոցներուն մէջ այս կազդուրիչ ըմպելին գործածուած է և ընդհանուր գոհունակութեան արժանացած իր տուած նպաստաւոր արդիւնքին համեմատ։

Այսչափ անկեղծ վկայութիւններ լսելէ յետոյ անկարելի է չը համոզուիլ թէ սոյն պատուական ըմպելի իրաւ զուտ խաղողէ հանուած է, ու հետեւապէս ունեցած է բոլոր այն նպաստաւոր և օգտաւէտ ազդեցութիւնները զորս այնքան նշանաւոր անձինք կը յայտարարեն, ճշմարտութիւնն ըսած ըլլալու համար միայն։

Ուրեմն, քանի որ հրապարակին վրայ այժմ կը վխտան խարդախեալ ու վնասակար քոնեակներ զորս առանց գիտնալու կը գործածենք, պէտք չէ՞ որ՝ հանրային առողջապահութեան տեսակէտով իսկ՝ փութանք այսպիսի անվնաս և կազդուրիչ ըմպելի մը միայն գործածել։

Միակ ներկայացուցիչն է Թուրքիոյ, Ռումանիոյ, Ռուսիոյ համար Տ. Կ. Տեաքինաքիս, Կեդրոնական մթերանոցն ի Ղալաթիա, Զիւլֆարի փողոց, թիւ 23։ Մասնաճիւղ, Քալիոնճը-Քուլլուք փողոց, Բերա, թիւ 9։

ՏՈՔԹՈՐ Ա. ԳԱՌԱԳՕԶ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՏՆՆԴԱՄԻԶԱԿԱՆ, ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԵՒ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Կը ծանուցանէ թէ՝ եւրոպական դարմանատուն մը հաստատած է Թօփհանէ ճառտէսի Գոլէճեան Անտոն էֆէնտիի դեղարանին վրայի յարկը, ուր եւրոպական առաջնակարգ եւ հռչակաւոր հիւանդանոցներու մէջ ի գործ դրուած գիտութեան եւ արհեստի վերջին կատարելութեանց համեմատ կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որոնց համեմատ պէտք եղած գործիքներն ու դեղերն Եւրոպայէն բերել տուած է մասնաւորապէս։

Միզանցքաբորբոքումը, միզանցքի լուացքով եւ առանց ներքին դեղեր գործածելով 8 օրուան մէջ եւ 3էն մինչեւ 5 անգամ այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժէ ինչպէս նաեւ հին միզանցքաբորբոքումները, քիչ ժամանակուան մէջ, եւ առաջին այցելութեան հիւանդ լլեան կէս առ կէս բարւոքումը խոստանալով։

Շանքր մու, Էնտիւռ եւ գաղղիական հիւանդութիւնք, առանց զրգռիչ դեղերու, Իտալացի հռչակաւոր Պրոֆ. Բէնտոնի դրութեամբ կը խնամէ։ Անկարողութիւնը՝ ելեքտրական դարմանով, եւ միզանցքի նեղութիւն ու մորթային հիւանդութիւնք արհեստի վերջին կատարելագործութեանց համեմատ կը բուժէ։ Վիրաբուժական ամեն տեսակ գործողութիւնք մասնաւորապէս ծննդամիզական գործարանաց վերաբերեալ, ինչպէս Ճիւաքիւլ, Քար եւ այլն, կը կատարէ մեծ փութով եւ գրեթէ առանց ցաւի։ Ամեն օր ժամը 6էն 11 (Ք. Թ.) հիւանդ կ'ընդունի վերոյիշեալ դարմանատունը ուր Հինգշաբթի օրերը յատկապէս կանանց ծննդամիզական գործարանաց վերաբերեալ հիւանդութիւնները խնամելէ վերջ, պէտք եղած գործողութիւնները կը կատարէ։ 11—6

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, Մարտ 7/19 1896

Անուանական	Վճարեալ	Թուական	Անուանք Արժեթղթոց		Ընթացիկ Գիներ	
100		1881	Քնս. Օէրիա A	1%	59	20
100			» » B		36	10
100			» » C		22	10
100			» » D	գոցուած	23	16
400				բացուած	—	—
100				միջօրէ	23	06
100		1870	Ռումէլի երկթ.	գոցուած	115	75
Ֆր. 500				բացուած	—	—
				միջօրէ	—	—
Անվ.	Վճր.					
20	10	1890	Օսմանիէ 4%		—	—
22	11	1869	Քրէտի Ժէն. Օթ.		8	12
10	5	1872	Ցօս. Օթ. տը Շ. է Վ.		4	20
140	140	1878	Լաւրիումի		59	20
500	300	1889	Անատոլուի (Բժթ.	5%)	635	—
500	500		Երկաթուղիք (Պրթ.	5%)	315	—
20	5	1882	Թրամուէյ (Բժթ.	5%)	909	
500	500		(Պրթ.	)	195	
500	200	1883	Օսմ. Ռէժի		16	30
1.40	1.40	1892	Օսմ. Սիկարէթ 4%		2	70
11	5½	1893	Օսմ. Ապահովգր. Ընկ.		5	55
500	500	1882	Ջրի Ընկ. Տէրքոս		395	—

ՄԹԻԼԱՆՑ (Քրիմ) ԾԻ ՎՐԱՅ	Ս. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	5	25
1 ամսուան համար	8	—
1 օրուան համար	1	50
Ուլլոր	—	—
Կամախի (Հէվալէսիզ)	—	20

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	3/8
Փարիզ	Ֆր.	22	80
Վիեննա 8 օրուան	Ֆիոր.	10	83 3/4
Պերլին չէք	Մարք.	18	42 1/2

ՄԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ			
8 օրուան համար 25 հատի	Ֆր.	3	25
1 ամսուան համար		8	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ			
Անգլ. ոսկի Ս. Ո. 100 ղրշ.էն		110	12
20 Ֆրանքնոց		87	30
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)		107	20
Քրիմեց		53	10
Ռուպլ [illegible]		8	54
Մէճիտիյէ		108	22
Մանր արծաթ		103	—
Մէթալիք		98	—
Ոսկոս Ղալաթիոյ Ծախարանի		2	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 19 Մարտ			
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնխկ.	Ֆր.	—	—
» » C »	»	21	85
D (Բացուած)	»	—	—
D (Գոցուած)	»	21	85
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	116	25
[illegible]	»	458	75
Մաքսային Պարտամաթուղթ	»	493	75
[illegible]	»	416	25
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	287	50
Պանք Օթոման (առաւօտեան)	»	597	50
Ռանթ Ֆրանսական 3%	»	101	50
» » 4½%	»	103	65
» Իտալական	»	82	05
Քրէտի Լիոնէ	»	775	—
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	—	—
Քոնթուառ տ'Էսքոնթ	»	—	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ	»	—	—
Եգիպտական Միացեալ	»	521	25
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	225
ՎԻԷՆՆԱ 19 Մարտ			
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆիորին	59	25
Օսմ. Ռէժի	»	127	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես		120	90
» Փարիզի »		—	—
ԼՈՆՏՈՆ 19 Մարտ			
Քոնսոլիտ Օսմանեան A	Ա. Ո.	60	—
» » B	»	36	25
» » C	»	20	37
D (Բացուած)	»	—	—
D (Գոցուած)	»	21	—
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երշիւ բեռլ.)		—	—
» » 1894 3½% (Եգպ. Հրկ.-ով)		—	—
Պանք Օթոման (վճարեալ)	»	13	87
Այտընի Երկաթուղի	»	11	37
Միացեալ Եգիպտական	»	103	50
Առանձնաշնորհեալ »	»	—	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	109	50
Թուրքաց. Փոխառ.	»	—	—
» Նոր 6%	»	96	—
Ռանթ Հելլենական 5% 1881	»	20	75
» » 5% 1884	»	33	75
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	370
ՊԵՐԼԻՆ 19 Մարտ			
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի	Մարք	—	—
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	114	25
Անատոլուի Երկաթ. ¼ Պրթ.	»	—	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20	400
» Փարիզի » 3 ամիս		—	—
Մաքետոնիոյ Երկաթուղի		—	—

ՏՈՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ [illegible] ՎԿԱՅԵԱԼ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորագիւտ [illegible] մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը փրկեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալու կատարելագործեալ եղանակաւ, [illegible], եւ գիմացիուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։ «Վերարիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ [illegible] դեղերու, եւ նորահնար ատամներու միջոցաւ առանց ցաւի տեսնականութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, ([illegible] գարեջրատան վրայի յարկը ճիշտ Ձալուքճեանց դէմն)։

Դատրգիւղի յաճախորդը կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 Նոր բացուած Խրիստովելի փողոց ամէն օր։

Ծ. Գ. Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբուժներու՝ ծնեալները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։ 410

ԲԵՐԱՅԻ ԲԻԼԶԷՆ ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆԸ
ՄԷԹՐՕՓՕԼ ՊԱՆԴՈԿԻՆ ՏԱԿԸ
ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 256, 258 ԵՒ 260

Տնօրէնութիւնս կը ծանուցանէ մեծայարգ հասարակութեան թէ սոյն գարեջրատան մէջ կը գտնուին առաջին կարգի ըմպելիներ, լաւ տեսակ պաղ նախաճաշներ ու ճշմարիտ Բիլզէն գարեջուրը.
489 2—52 Լ. ԴՐԷՄԷՐ

ՀԱԼՃԵԱՆ ԵՒ ԹԱՎՇԱՆԵԱՆ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՆԻՒԹՈՑ
ՄԵՏԱՔՍ, ՔՕՐՍԷՆԷ, ՇԱԼԻ, ԲՈՒՐԴ և ԱՅԼՆ.
ԱՕՎ
ԹԱՒԻՇԻ ԵՒ ԱԹԼԱՍԻ ՎՐԱՅ ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾՈՒԱԾ
ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ ՆԻՒԹՈՑ ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ
ՎԵՐՄԱԿՆԵՐ, ԲԱՐՁԵՐ, ՄՈՒՇԱԿՆԵՐ և ԱՅԼՆ
ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾԻ ՑՈՒՑԱԿԻՉ ՄԸ
ՊԱՏՐԱՍՏ Է ՄԻՇՏ
ՍՏԱՄՊՕԼ. ԷՍԿԻ ԶԱՊԹԻԷ ԽԱՍԷՍԻ ԻՃՈՒՏՕՊԷԼԻՆ ԴԷՄ.

ՄԵԾ ԼԻՔԻՏԱՍԻՕՆ
Բերա, Մեծ-Փողոց, Հաճօբուլօ Բասաժ, թիւ 32
ԱԺԱՆՉԻ ԱՆԴՐԱՆԻԿ

Պատիւ ունի յայտարարել արգոյ հասարակութեան թէ այս անգամ վերաբացած է իր յիշեալ վաճառատունը, ուր կը վաճառուին մետաքսեղէն, բրդեղէն եւայլ կերպասներ, այնպիսի աժան գիներով որոց հետ անկարելի է մրցիլ։ Ցառաջիկայ երեքշաբթի օրուընէ, մարտ 4/16 էն սկսեալ մինչեւ մէկ ամիս պիտի շարունակուի այս վաճառումը։ Սակարկութիւն չկայ։ 3—10

ԱՊԱՐԻԿ

1896 տարւոյ նոր ձեւով եւ դրութեամբ կատարելագործեալ, Անգլիական առաջին կարգի հեծելանիւներ։ Կը վաճառուին եւ ՎԱՐՁՈՒ կը տրուին ԱՄՍԱԿԱՆ կամ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ վճարմամբ։

Մրցման, պտոյտներու եւ խորդուբորդ ճամբաներու համար յատուկ հեծելանիւներ։ Գիներն անհաւատալի կերպով աժան, վճարմանց մեծ դիւրութիւններ կը տրուին։

Դիմել առ՝ Արմենակ Ս. Իսթիւճեան 4, 5, 6 Մէյման Թլի-Խան (Քրէտի Լիոնէի քով) Մարքասեան փողոց, Ղալաթիա։ 1—72

ԿՈԶՄՈՍ Ց. ՊԷՑԼԻՔՃԵԱՆ
ԿՕՇԿԱԿԱՐ
Կ. Պոլիս, Սիրքեճի, Համիտիյէ փողոց, [illegible] Թիւ 12

ՄՐՑՈՒՄ ՃԱՇԱԿԻ

Կօշիկներու սոյն գործարանը կը մրցի ճաշակի մասին. նախնական նիւթերը Ֆրանսական ընտիր գործարաններէ բերել տալով, կը պատրաստէ ֆրանսական, անգլիական եւ օսմանեան ճաշակով, ամառնային եւ ձմեռնային ամեն կարգի զանազան տեսակ կօշիկներ, չափու վրայ եւ պատրաստ։ Մասնագիտութեամբ կը դարմանէ [illegible] կօշկու ունեցող ոտքեր, մանաւոր կօշիկ պատրաստելով կը հաւասարեցնէ կաղ ոտքեր եւ մանկտիներու [illegible] մէջ ծռած ոտքերուն մէկ զոյգ կօշիկ պատրաստելով ապագայ անպատեհութենէ բոլորովին զերծ կը պահէ։ Կը յանձնարարէ իւր պատուարժան յաճախորդաց վերջին օրերը չձգել իրենց յանձնարարութիւնը՝ աւելի կատարեալ եւ ծայրայեղ զգուշութեամբ։ Կը վաճառէ աժան եւ ոչ աժան գներով։ 1—10

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ
ՂԱԼԱԹԻԱ
Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

32 Վօյվօտա փողոց, Օսմ. Պանքայի դիմ. 32
Ընտիր ապրանք, ուղիղ կշիռ, չափաւոր գիներ

Յանձնարարութիւնք առանց ծախքի կը ղրկուին մինչեւ տուն։ 333

Ա. Զ. Դ.

Փափկաճաշակ ծխողները ճշմարիտ JOB թուղթի սիկարի թուղթը գիտեն կ'որոշեն իր կնիքէն, բայց միմիայն սիկարը ծխած ատեննին է որ կը նշմարեն խաբէութիւնը եւ ո՛չ թէ այն վայրկեանին ուր կեղծ պրակը իրենց կը տրուի իբրեւ ճշմարիտ եւ հարազատ JOB ծխի թուղթ։

Որպէս զի ամէն շփոթութիւն եւ վարանում անկարելի ըլլայ, եւ մեր յաճախորդք չը խաբուին, պէտք է որ ուղղակի դիմեն ՄԵՐ ՃՇՄԱՐԻՏ JOB ԺՈԲԻ ԹՈՒՂԹԻՆ ՄԻԱԿ ՏԷՓՕԶԻԹԷՐ Յ. ԼՈՒԹՖԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ. Կալաթա, Մահմուտիյէ փողոց, թիւ 17. եւ կամ այն ծխավաճառներուն կամ խանութներուն զորս ինքը կը յանձնարարէ։
482 8—150 ՊԱՐՏՈՒ ԺՈԲ

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ
ԳԱՌՆԻԿ ԵԱԼՏԶՃԵԱՆ ԵՒ Գ. ԵՐՄԷՆԵԱՆ ԸՆԿ.

Վերջին տասն տարիներու մէջ երկրին կարեւոր ծառայութիւններ մատուցանելու աշխատող այս տունն, Մեծ-Չուկայի Պօտրում Խանէն փոխադրուած է, Սուլթան-Համամ, Նորաշէն Թօփալեան Խանն թիւ 18, 20, 22 եւ 24 եւ Եէնիճամի Բօսթախանէի ճիշդ դիմացի վաճառատուններն։

Յիշեալ ընկերութեան սկզբունքն եղած է Թուրքիոյ ժողովրդին անմրցելի գիներով հագուստ վաճառել, թէ պատրաստ եւ թէ յանձնարարուած։ Բազմաթիւ յաճախորդներ որք պատուած են մինչեւ ցարդ այս վաճառատունը իրենց վստահութեամբ, կը վկայեն թէ չը կայ Պոլսոյ մէջ տուն մը որ կարենայ մրցիլ գնոյ մասին այս տեարց հետ։ Հետեւաբար կը խնդրուի որ ամեն անհատ՝ այլուր դիմելէ առաջ հաճի պատուել անգամ մը այս «բազմաշխատ» տունն՝ որ պատրաստ է գոհացնել իւր յաճախորդներն թէ՛ ապրանքի ազնուութեամբ, թէ ճշդապահութեամբ եւ թէ գնոց աժանութեամբ։

Կիւրակէ օրերը բաց է։
480 6—15

ՏՕՔԹ. ՇԻՐԻՆԵԱՆ
ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Վկայեալ Ֆիլատելֆիոյ եւ Նիւ Եօրքի համալսարաններէն, երեք տարի հիւանդանոցաց մէջ ծառայած, յետ տասն եւ հինգ ամեայ փորձառութեան, իւր բնակութիւնը հաստատած է Բերա, Սագըզ Աղաճ փողոց թիւ 47 տունը, ուր կ'ընդունի հիւանդ ամեն օր ժամը 7—11. երեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ձրի կը դարմանէ իրեն դիմողները, իսկ շաբաթ օրերը ժամը 7 էն մինչեւ 9 ը կը գտնուի Պոլիս Բիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը։ Կը դարմանէ ամեն տեսակ հիւանդութիւնք, մանաւորապէս սրտի եւ կուրծքի եւ կը կատարէ ամեն կարգի վիրահատական գործողութիւնք։
57 24—78

ԹԷՅ, ԹԷՅ, ԹԷՅ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1880

MARQUE DEPOSÉE

Կ. ՊՈԼԻՍ, Ճէլալ Պէյ Խանի թիւ 10
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ
[illegible] գլխաւոր քաղաքաց մէջ

ՉԻՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ, ՍԵՅԼԱՆԻ, ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹԷՅԵՐ

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում

Ընտիր, չափի եւ գինի մասին կատարեալ ուղղամտութիւն

Զգուշանալ մեր մարքայի կեղծերէն

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Սէլանիք Փըրգար աքէրիէսինին մէվզի մունագասայա վազ օլունարագ մահալլինճէ Թալիպի եօհտեսինտէ պուլունան 26 գալեմ էրզաքը մութէնէվիենին պէհէրիւ Ֆիյաթ իլէ իթասընա պուրաճա Թալիպ օլանլարըն Ֆիյաթլարընը անլամագ վէ իյզահաթ քեաֆէ ալմագ իւզրէ մազամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ 1—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 31 Օգոստ. 1895

ՊԱՀԱՆՋՔ	Օսմ. Ոսկի		ՊԱՐՏՔ	Օսմ. ոսկի	
Բաժնեգ չվճարուած	5 500 000		Դրամագլուխ	11,000 000	
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	1,528 727	32	Պանքատոմք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս և ի մասնաճիւղս	1,107,157	
» ի մասնաճիւղս	597 244	13	Վճարելի փոխանակագիրք	3,536,759	86
Գանձելի փոխանակագիրք	979 043	89	Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պահանջողք»		
Պետական արժեթղթեր	3 883 153	57	Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—	7,974,583	82
Զանազան արժեթղթեր	1,480,899	99	«պահանջողք»	2,375,972	10
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պարտականք»	1,714,692	40	Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	578,643	96
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—պարտականք	6,210,651	14	Պահեստք զանազանք	1,466,529	05
Փոխատուութիւնք արժեթղթոց և վաճառաց վրայ	6,459 350	95	Վճարելի շահաբաժինք	18 131	51
Անշարժ և շարժական գոյք	133,535	43	Զանազանք	537,464	09
Զանազանք	107,941	97			
	28 595,241	39		28 595 241	39

Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ տումարաց

Վ. Տնօրէն
Լ. ԼԱՖԻՒԱՆԴ

Վ. Ընդհ. Տնօրէն
ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԴ

ՀՐԴԵՀԻ ու ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ըւ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. **ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ** 11,671,018
ՀԱՍՈՅԹ 1894 **ՏԱՐՒՈՅ** 2,906,678

ՆՕՐԹՀԸՐՆ ԷՇՕՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. **ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ** 4,444,600
ՀԱՍՈՅԹ 1894 **ՏԱՐՒՈՅ** 1,105,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլիական ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 **ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ** Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և [illegible] խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խանի [illegible] Թիւ [illegible] սենեակներն, առ ԳՈՒՍՏԱՒ Յ. ՄԵՐՕՐԵԱՆ Գործակալ [illegible] վերոյիշեալ երեք Ընկ[illegible]

ԿԻՒՋԷԼ ԳՕԳՈՒԼԱՐ (Բարֆիւմըրի)

ED. PINAUD

PARIS
37, Պուլվար տը Ստրազպուրկ, 37
Բէրաքէնտէ մաղազասը։
30, Պուլվար տէ Իթալիէն, 30

ԷՏ. ԲԻՆՕ

Մաղազասընըն մախսուս
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ ԿԻՒՋԷԼ ԳՕԳՈՒԼԱՐ
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Խիւլասա
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Սապօն
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Բօմատա
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Եաղ
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Բուտրա
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Թուալէթ սիրկէսի (վինէկր)
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Պրիլանթին
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Գօգու չըգընը
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Թուալէթ սույը
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Գօզմէթիք

Գուլէթ վէրիճի ԳԸՆԱ ԳԸՆԱ ՍՈՒՅԸ
պաշա մախսուս [illegible]

Բարիզին 1889 սէրկիի ումումիէսի
ՊՈՒՔԷԼԹԻ

Մէնեքշէ իչիւն բէք նէֆիս գօգուլար
Մէնեքշա Թէֆարիք
Պէյազ էլիօթրօբ չիչէյի — Թէատրօ
Զամբագ բուտրասը (Իրիս)
Բարմ մէնեքշէսի

Մարուլ խիւլասասընտան ալա սապօն
Թէն բուտրասը
Տիշ Թէմիզլէմէկէ վէ տիշ աղըրըսընա մախսուս իքսիր։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութիւն Եւրոպայ

Փարիզ, 16, Պուլվար տէ զ'Իթալիէն. 1, 3, ի Լը Բէլժիք փողոցի սեփական շէնքին մէջ
1845էն հիմնուելէն ի վեր

Ապահովագրեալներու վճ. 1 Մէյ.—	123,000000
1895ի տարեշրջան	
Ապահովագրեալներու վճարուած	87,000000
Հասոյթ	196,000000
Նոր ապահովագրութիւնք	651,000000
1896 յունուար 1	
Աւանդք եւ անշարժ կալ. յ'Եւրոպա	40,000000
Յաւելեալ դրամագլուխ	121,000000
Ընդհ. ապահովագրութիւնք 4 Մէյ.—	141,000000

[illegible] առաւելութիւնք

Շահաբաժիններու բարգաւաճ և ապահովագիններու վերադարձմամբ ի դէպ մահու։

Պայմանագրութեան նոր եղանակ
[illegible] Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս ԱՌԱՆՑ ՎՃԱՐԱՀԱՏՈՒՄ ի մասին բնակութեան և ուղևորութեան.

Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ ընկերութենէն փոխառութիւններու, որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ Մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

188 Յ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ եւ ԸՆԿ.
Վօյվօտա փողոց, Վէյթալիօ խան, Ղալաթիա

ՄՕՐՀՈՒՕԼ

ՇԱՓՕԹՕ, դեղագործ ի ՓԱՐԻԶ

MORRHUOL DE CHAPOTEAUT

ՄՕՐՀՈՒՕԼը կը պարունակէ բոլոր ազդեցիկ տարրերը Մօրիւ ձկան իւղին, բացի ճարպոտ մասէն. աւելի արագ կ'ազդէ։ Հիւանդանոցներու մէջ կատարուած փորձերը կ'ապացուցանեն թէ ՄՕՐՀՈՒՕԼը շատ ազդեցիկ է նոր սկսող ցնցղատապերու, հարբուխներու, խռուածքներու, կուրծքի հիւանդութեանց մէջ. Առաջին օրերէն գիշերային քրտինքը կը դադրին, ախորժակը կը բացուի, գոյնը կը կենդանանայ, հիւանդները ոյժ կ'առնեն, հազը կը նուազի, մարմնոյն ծանրութիւնը կ'աւելնայ։ ՄՕՐՀՈՒՕԼը շուտով կը վերականգնէ տկար տղաքները։

ՓԱՐԻԶ, 8, Վիվիէն փողոց
եւ բոլոր դեղարանները

ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ ՔԻՆՔԻՆԱՅԻ

ԳԻՆԻ ԵՒ ՕՇԱՐԱԿ

ԿՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿ. ԴԵՂԱԳՈՐԾՔ Ի ՓԱՐԻԶ

QUINQUINA FERRUGINEUX

Այս երկու դիւրաւ վերանորոգիչ և զօրացուցիչ յատկութիւնները յանձնարարելի են անարիւնութեան, գաշտանի անկանոնութեանց, ստամոքսի ցաւերու, [illegible] և արեան տկարութեան դէմ։ Կումօ և Ընկ. Երկաթախառն Քինքինայի ԳԻՆԻՆ և ՕՇԱՐԱԿԸ շուտով կը զօրացնեն տկար տղաքը, տժգոյն և [illegible] աղջիկները։ Օշարակը փոքր [illegible] համար կը գործածուի. [illegible] կը պատրաստուի [illegible] Բելճիք քինքինայի պատրաստութեամբ։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց
և ամեն դեղարանք։ A.

VICHY

Միակ ճշմարիտ բաստիլները
ՎԻՇԻԻ
ԵՆ
PASTILLES VICHY-ETAT
Որ մետաղեայ կնքուած տուփերով կը ծախուին
ՊԱՀԱՆՋԵԼ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՔԱՆ

ՆՈՐ ՈՒՂԵՑՈՅՑ

ՄԵՍԱԺԸՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի և Թեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ ծովու նաւահանգիստներուն (երթեւեկութեան հանդիպելով ի Հավր։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիաէ մեկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ մարտ. 21էն, դէպ ի Պիրէոն, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, սկսեալ 28էն սկսեալ, դէպ ի Քալամադա, (փոփոխակի Քաթաքօլօ) Շիրա, Սէլանիկ, Տէտէ-Աղաճ, փոփոխակի Քավալա, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպի Մարսիլիա, Հավր, Լոնտոն, ամեն ուրբաթ, առաւօտեան ժամ 9ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէաղաճէն (փոփոխակի Քավալան) հոկտ. 11էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն. Իզմիրէն, Պիրէոնէն, հոկտ. 18էն սկսեալ։

Բաց աստի, ամեն տասնըհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 1էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ. Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպ ի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէոն հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Հոկտ. 3էն սկսեալ, հինգշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, ամեն տասնըհինգ օրը։ Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր (առանց ուրիշ շոգենաւ փոխադրութեան) Վաթի, Սամոս, փոփոխակի Հռոդոս, Պէյրութ, Լառնաքա, Մերսին, Իսքէնտէրուն, Լաթաքիա, Տրիպոլի, նորէն Պէյրութ, Աղեքսանդրիա, Մարսիլիա՝ ուրիշ նաւ փոխադրութեամբ, Պէյրութ դէպ ի Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՕՍԻՍՔԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 7էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ-ԲԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ [illegible] Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանդակի Սերով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի կէսօրին դէպ Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Բաթում։ 425

COMP RUSSE

ED NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ.	4/16	Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ.	5/17	Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբով
Դշ.	6/18	Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Բաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դշ.	6/18	Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Եշ.	7/19	Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր.	8/20	Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ. — Մարտ 5/17, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպի Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին 263

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ Ե ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ու ԸՆԿ

Մարսիլիոյ և Պոնտոսի [illegible]

Առաջին շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի մարտ 24ին (Ը. Ե.)։

Բարեխնամ-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնուլ,

Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

[illegible] Նաւուղեգի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԸՂՖՈՒԼ
[illegible] Թ 10

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԹ

[illegible] Լիվերբուլ
և Անուէրսէն [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնօ
Ումպրիա	7718	Գոնեիտ	4531
Էտրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթօն	2403
Աւրանիա	7268	Ալկաա	2393
Բավոնիա	5587	Սաքսոնիա	2166
Սէֆալոնիա	5547	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատա	1899
Ալեբբօ	2143	Մորոցցօ	1855
Քէտար	1876	Գամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12930
Փավալոնիա	1845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Չ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ավքուստոս խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 335

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

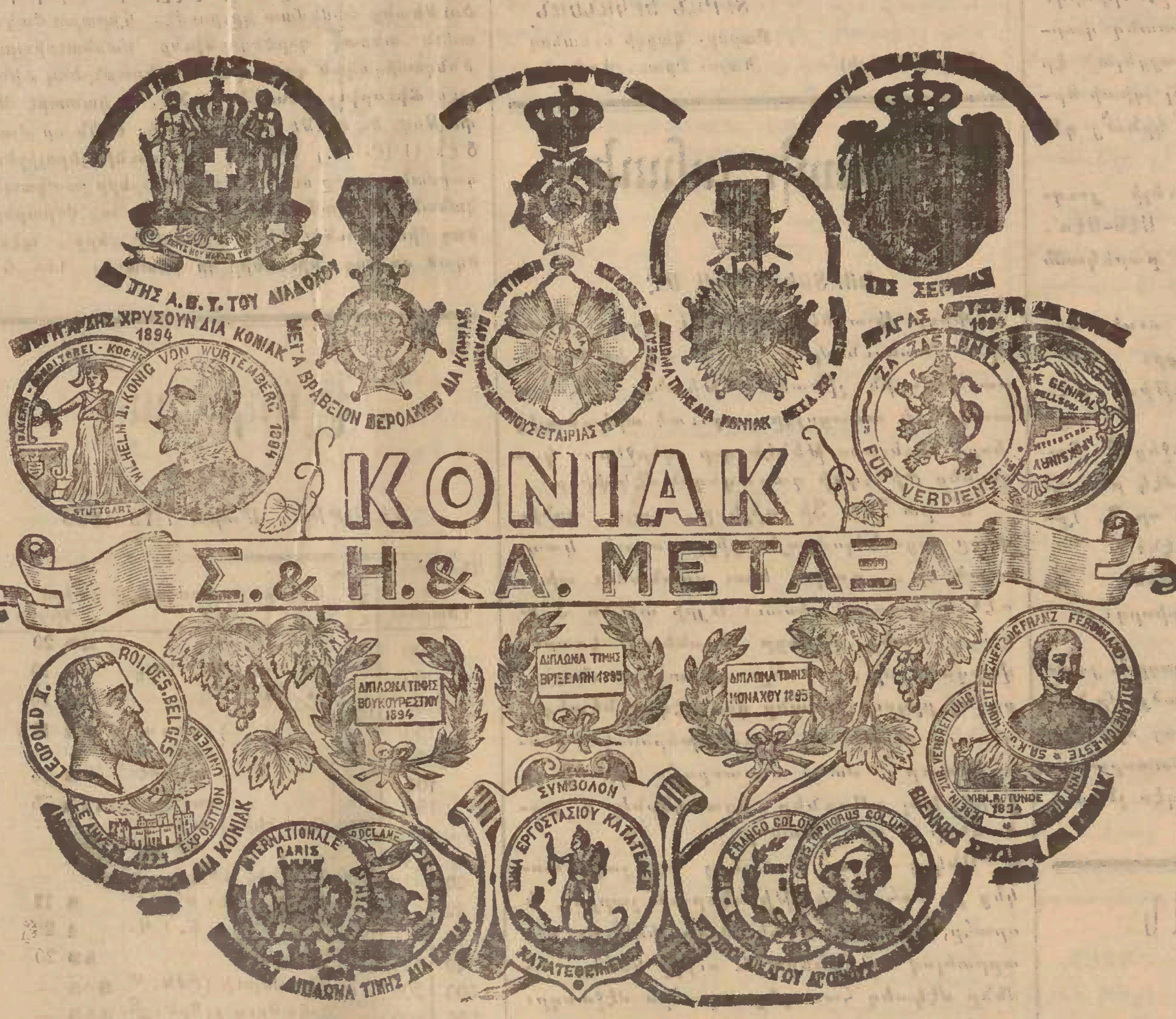
ΤΗΣ Α. Β. Υ. ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ
ΧΡΥΣΟΥΝ ΔΙΑ ΚΟΝΙΑΚ 1894
WILHELM II. KÖNIG VON WÜRTTEMBERG 1894
STUTTGART
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ ΔΙΑ ΚΟΝΙΑΚ
ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ
ZA ZASLUGE
FÜR VERDIENST
KONIAK
Σ. & Η. & Α. ΜΕΤΑΞΑ
LEOPOLD II. ROI DES BELGES
ΔΙΠΛΩΜΑ ΤΙΜΗΣ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 1894
ΔΙΠΛΩΜΑ ΤΙΜΗΣ ΒΡΙΞΕΛΛΗΣ 1895
ΔΙΠΛΩΜΑ ΤΙΜΗΣ ΜΟΝΑΧΟΥ 1895
ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΚΑΤΑΤΕΘΕΙΜΕΝΟΝ
INTERNATIONALE PARIS
WIEN ROTUNDE 1834
ΔΙΠΛΩΜΑ ΤΙΜΗΣ ΔΙΑ ΚΟΝΙΑΚ

LA VIGNE—ԱՅԳԻ

ԳՈՆԵԱՔԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՊԻՐԷՈՆ
EAU DE VIE DE VIN—COGNAC SUPERIEUR
ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ՀԻՆ ԳԻՆԻԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՔՈՆԵԱՔ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

ՅՈՒՆԱՑ ԹԱԳԱՒՈՐԷՆ ՍՏԱՑԱԾ Է Ս. ՓՐԿՉԻ ԱՍՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԸ
Հայթայթիչք Յունաց Թագաւորին եւ Թագաժառանգ Քոստանդին իշխանին, ու Սերպիոյ Աղեքսանդր Ա. թագաւորին։

Այլ եւ այլ ցուցահանդէսներէ ստացած 12 մեծ մրցանակներէ, պատուոյ վկայագրերէ եւ ոսկի մետալներէ զատ, [illegible] 1894 ի Անվերսի [illegible] ոսկի մետալով, իբրեւ աղէկ գինիի ոգի (eau de vie de vin) պատուոյ վկայագիր ստացած է 1894 յուլիսին, 1895 մայիսին, 1895 Սէնթ-Էթիէնի ոսկի [illegible] 1895 ի [illegible] 1895 ի [illegible] քոնեաք։

Առանձին [illegible] ընկերութիւնը Մեթաքսա քոնեակը [illegible] Գ. Սրբբ[illegible] Մաթաքսան պատուոյ [illegible] Նմանապէս Փարիզի [illegible] վկայագիր տուած։

Ս. եւ Ի. եւ Ա. Մեթաքսայի քոնեակը [illegible] ֆրանսական [illegible] վրայ երեք [illegible] կը պատրաստուի

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՌՉԱԿ ՎԱՍՏԿԱԾ Է

Սոյն գործարանին տարեկան արտադրութիւնը կը հասնի 1,200,000 շիշ քոնեաքի [illegible] 35,000 սնտուկ եւ 900 տակառ. — [illegible] 600,000 օխա [illegible] Ամերիկա [illegible] մէջ։

Զուտ խաղողի գինիէ պատրաստուած այս Մեթաքսա քոնեակին ճշմարիտ ըլլալը [illegible] քիմիագէտներու կողմէ [illegible] է։

Այս բժշկապետներն են. — Ֆերտինան Ժան, բժշկապետ Փարիզի առողջապահական եւ զննական ընկերութեան։ Վոն Հարմիլ Ռոս, տնօրէն. Տոքթ. Ժուսէֆ, բրոֆէսոր եւ բժշկապետ Սոֆիայի եւ Պուլկարիոյ իշխանին։ Ս. Սթրատի, բրոֆէսոր եւ Պուքրէշի բժշկագիտական համալսարանին տնօրէն։ Տոքթոր Գեռնար բրոֆէսոր քիմիագիտութեան եւ բժիշկ Պուքրէշի արքայական պալատի։ Տոքթ. [illegible] անդամ բժշկական ընկերութեան Պոլսոյ։ Ք. Սինկրոս, բժշկապետ վկայեալ Զուրիխի համալսարանէն եւ [illegible] բժիշկներէն, ինչպէս Տոքթ. Զամպաքօ փաշա ի Պոլիս. Տոքթ. Քոմանտարոս [illegible] առաջին բժիշկ [illegible] Խտիւին, Տոքթ. Ս. Զամպերօս, առաջին բժիշկ Յունաց հիւանդանոցին Աղեքսանդրիոյ, եւ Աթէնքի համալսարանին բրոֆէսոր եւ հիւանդանոցներու տնօրէն Տոքթ. Սրփանիտըր. Գ. Աֆէնտուլի, Քարամիտա. Հանֆիլիանի Քոնսոլ. Զ. Ննի, Կալվանի, Մարաի։ Ս. Ի. եւ Ա. Մէթաքսա գործարանը յանձն կառնէ վճարել 100,000 ֆրանք անոր որ կը [illegible] թէ իր քոնեակին գովութեանը համար հրապարակ հանած անուններն ու տիտղոսները ճշմարիտ չեն, եւ [illegible]։

Այսքան վկայագիր, պատուոյ մետալ, արքայական տիտղոս եւ հռչակաւոր գիտուններու կողմէ յանձնարարուած այս **ՄԵԹԱՔՍԱՅ ՔՈՆԵԱՔԸ** զուտ եւ առողջարար ըլլալու մասին բնաւ տարակոյս չի մնար, որով նախամեծար կը համարուի։

Ընդհանուր ներկայացուցիչք ի Թուրքիա, ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼՕՓՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ, Մումհանէ Թիւ 42, Ղալաթիա։

LE
VÉRITABLE THAPSIA
doit porter les Signatures
Ch. Le Perdriel Reboulleau
Les exiger pour éviter les accidents reprochés aux imitations.

TOILE VÉSICANTE
LE PERDRIEL
Action Prompte et Certaine
EXIGER LA COULEUR ROUGE
La plus ancienne. * La seule admise dans les Hôpitaux civils.

LE PERDRIEL et Cie, Paris.

ԴՈՒՔ ԱՆՉԱՄԲ ՇԻՆԵՑԷՔ
Ի ՑՈՒԾ ԽՆԱՅՈՂԱԲԱՐ
ՁԵՐ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐԸ
Համանման բնական ջուրերու՝ ապային
COMPRIMÉS DE VICHY ով
որք պատրաստուած են

ՎԻՇԻԻ

Հանքային ջուրերէ հանուած աղերով
«Աղբիւրներ ֆրանսական պետութեան»
Ժոռ բրիւնէ եւ Ընկ. Վիքթորիա ծառուղի, Փարիզ
Վարձակալ Ընկ. Վիշիի, Փարիզ-Շարանիկ եւ Ընկ. Փարիզ։ 384

L'ANCRE ԼԱՆՔՐԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ
1871էն ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՈՒՄԱՐ 206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Գ. կոմս Էտմոն Զիշի, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Ռօտոլֆ Հէնոս, փոխ-նախագահ
» Ժօզէֆ Հէնոս, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական
» Քօյօման Նարօ » » »
» Անթուան Բրօրէշ տ'Օսթէն
Թէօտոր Բոնցէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարական Քոմիսէր
Գ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ, կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆօղլու, ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
Գլխ. Գործակալ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ. Կ. Պոլիս, Գօճամանօղլու խան Թիւ 7, 302

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՒՐՕՓԷ ՓԱՍԱԺ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Առաջ զմելիները Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին Ճօհն Նօվիլ եւ Որդիք գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ հետեւեալ մենաշնորհեալ մարքան կը կրեն։ Ոմանք այդ զմելիներու կեղծը կը շինեն եւ անգլիական տառերը չհասկցողներ զայն կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր զմելիներուն վարկը կը կորսնցնէ։

Ճօհն Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնք այս մասնաւոր մարքան կը կրեն. կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընել զմելիներու, ածիլիներու, կտրոցներու եւ մկրատներու վրայ գտնուած մարքին ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյն ապրիլ 26 ին հաստատուած է։

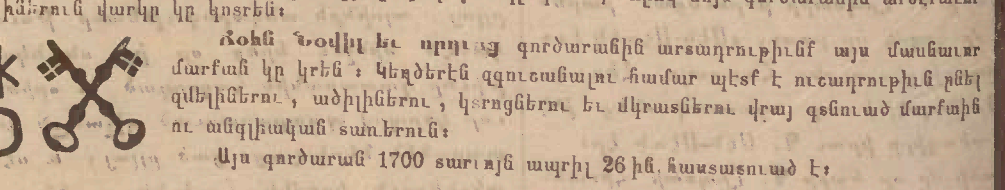

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ Միլներ գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փափաքողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որք կը հաստատեն Միլների դրամարկղներու տոկունութիւնը։

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակէ գդալներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ արծաթ բլաքէ գդալներ, պատառաքաղներ եւ այլն. նոյնպէս ջաղացքի փոկեր ու մուրճեր, սեղանի յատուկ լամբարներ, տուններու մէջ կախուելու լամբարներ, ցամաքային ու ծովային զինուորականաց յատուկ կոճակներ, [illegible] մեքենաներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։ Բ.

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափ ի

La VELOUTINE

պատրաստուած ՊԻՍՄՈՒԹՈՎ
ձեռամբ
CHles FAY, Parfumeur
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՎԻՏԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ
ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ
ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ամենազօր կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, Կանայք, տկարակազմ Տղաքները և ամեն փափուկ անձինք։

Բազմացեալ Մկանանց և Ջլային ու Ոսկրային դրութեանց կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

TRIPLEX IN DOMO SANITAS
VIN DE QUINA

ՔԻՆԱՅՈՎ
ՄՍԻ ՀԻՒԹ
ՖՈՍՖԱ ՏԸ ՇՕ

ՎԻՏԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազդու դեղն և [illegible] է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, Փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինման, եւն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային [illegible] ամեն վիճակներուն որոց շատեր [illegible]։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻՏԱԼ, Վիքթոր Հիւկօ փողոց, 14—ԼԻՈՆ 334

Գործակալ և միակ աւանդապահ ի Կ. Պոլիս ՄԿՐՏԻՉ ԹԱՍԷՂԵԱՆ Ղալաթիա, Մումհանէ, Թ. 86. Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով։

Royal Windsor

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒ

Սպիտակ մազեր ունի՞ք, մազերնիդ կը թափի՞ն, մազերու արմատները թուլցա՞ծ են կամ կը թափի՞ն. Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Ռօյալ-Վինտզըրի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան ամենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգելու մազերու թափիլն ալ։ Այս դեղ, որուն տէրը [illegible] արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է. Անլուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է։ Փափաքողաց պիտի զրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն, առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վէրժինիի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ. Այս եւս կը ծախուի Ռօյալ Վինտզըրի ծախուած տեղերը։